LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

OLIMPINĖ PANORAMA

2020 M. LIEPA NR. 7 (131)

PATOGI IR TAUTIŠKA

LIKUS METAMS IKI NUKELTŲ TOKIJO OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ ATIDARYMO, VILNIUJE ESANČIAME JAPONIŠKAME SODE PRISTATYTA LIETUVOS OLIMPINĖS RINKTINĖS APRANGA

LIETUVA

WWW.LTOK.LT

Iškart pirk bilietą internetu

>>

perlas.lt

EURO JACKPOT · viking lotto · TELE-LOTO · Keno LOTO · JĖGA

8% nuo loterijos bilieto kainos keliauja Lietuvos olimpiniam sportui

OLIFĖJA · LTeam

TURINYS

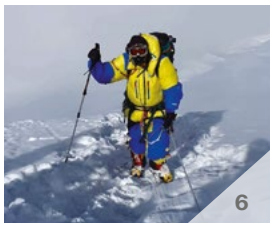

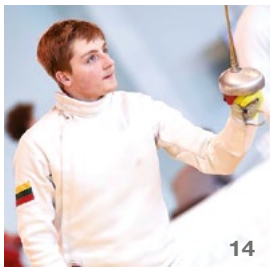

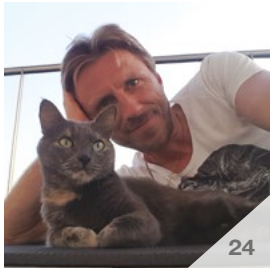

5 **SKAITYTOJAMS**
LTOK PREZIDENTĖS MINTYS

6 **FEDERACIJOS VEIKLA**
VISADA VILIOJA NAUJI IŠŠŪKIAI

8 **INICIATYVA**
GYVENIMO TIKSLAS – NE TIK SPORTAS

11 **RINKIMAI**
PIRMOJI PREZIDENTĖ

12 **MAGISTRAI**
MOKSLIUKAS RUOŠIASI OLIMPO ŠTURMUI

14 **ŽVILGSNIS**
FECHTUOTOJAI LAUKIA SAVOJO OLIMPIEČIO

16 **AKTUALIJA**
„HEFORSHE“ – UŽ LYGYBĘ SPORTE

18 **OLIMPINĖ APRANGA**
PATOGI, TVARI IR TAUTIŠKA

20 **IŠ ARTI**
KEIČIASI PLANAI, BET NE TIKSLAS

22 **OLIMPINIS DEBIUTAS**
ANT DIDŽIULĖS BANGOS

24 **JUBILIEJUS**
PER GYVENIMĄ – LIEPSNOJANČIU LEDU

27 **PREZIDENTĖS TAURĖ**
GOLFE REIKIA JAUSMO

28 **VEIKLA**
NUBRĖŽĖ ATEITIES PLANUS
TRIKREPŠIO FESTIVALIO PABAIGTUVĖS

29 **KITU KAMPU**
(NE)IŠVENGIAMA OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ ATEITIS

32 **KRONIKA**
LTOK ĮVYKIŲ DIENORAŠTIS

34 **ISTORIJA**
PIRMOJI PERPLAUKĖ LAMANŠĄ

LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

Leidžiamas nuo 2003 m.
Nr. 7 (131), 2020 m.

VIRŠELYJE
Su nauja Lietuvos olimpinės rinktinės apranga – irkluotojai Milda Valčiukaitė ir Saulius Ritteris

Vytauto Dranginio nuotr.

REDAKTORIUS
Bronius Čekanauskas

AUTORIAI
Lina Motužytė
Marytė Marcinkevičiūtė
Inga Jarmalaitė
Lina Daugėlaitė
Bronius Čekanauskas
Valdas Malinauskas
Marius Grinbergas
Vaidas Čeponis
Jaunius Sarapas
Julius Bliūdžius
Vytautas Ruzginas

FOTOGRAFAI
Vytautas Dranginis
Alfredas Pliadis

KALBOS REDAKTORĖ
Inga Necelienė

MAKETUOTOJAS
Artūras Gimžauskas

KONTAKTAI
Olimpiečių g. 15, LT-09200 Vilnius
panorama@ltok.lt

INTERNETO SVETAINĖ
www.ltok.lt

Online ISSN 2351-5899

Jei norite dalytis žurnalo medžiaga su savo skaitytojais, privalu pranešti, kad informacijos šaltinis – „Olimpinė panorama“

EURO VAISTINĖ

jauskitės gerai

DŽIUGI T.BACHO ŽINIA

Iki nukeltų Tokijo olimpinių žaidynių liko mažiau nei metai. Treniruotės grįžo į įprastą ritmą, o geriausi šalies atletai nekantrauja, kada vėl galės pajausti varžybų jaudulį. Apie pasiruošimą žaidynėms ir artėjančius Tarptautinio olimpinio komiteto prezidento rinkimus „Olimpinė panorama“ kalbėjosi su olimpine čempione, TOK nare, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidente Daina Gudzinevičiūte.

Iki nukeltų Tokijo olimpinių žaidynių liko jau mažiau nei metai. Kokia nuotaika tvyro tarptautinėje arenoje ir kaip vyksta pasirengimas žaidynėms?

Pasiruošimas vyksta pagal planą, kurį, žinoma, teko pakoreguoti atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes. Žaidynių organizacinis komitetas jau patvirtino varžybų tvarkaraštį bei paskelbė, kad renginiai vyks visose 43 arenose, o dalyviai turėtų visi kartu gyventi olimpiniame kaimelyje. Olimpinis kaimelis – išskirtinė patirtis ir didelė olimpinių žaidynių šventės dalis. Ypač tiems, kurie dalyvaus pirmą kartą.

Šių žaidynių organizavimas – didelis iššūkis visai olimpinei bendruomenei. Prioritetas, kaip visada, – žaidynių dalyviai ir jų sveikata, todėl imamasi visų įmanomų saugumo priemonių. Organizatoriai privalo atsižvelgti į beprecedentes aplinkybes, bet kartu išsaugoti unikalią žaidynių dvasią.

Šie metai sportininkams kupini psichologinės įtampos ir nerimo. Kaip jaučiasi geriausi mūsų atletai?

Nieko nenustebinsiu pasakydama, kad sportas – viena sričių, kurias pandemija paveikė kone labiausiai. Nežinomybė tikrai slegia ir iš patirties žinau, kad sportuoti priešakyje neturint jokių varžybų yra labai sunku. Sunkiai dirbi, bet nežinai dėl ko.

Mes daug bendraujame su sportininkais ir stengiamės padėti kuo galėdami. LTOK sportininkų komisija surengė seminarą, kuriame Lietuvos olimpinės rinktinės vyriausiasis gydytojas Dalius Barkauskas patarė, kaip treniruotis esant tokioms neapibrėžtoms sąlygoms, kaip nepersitempti ir planuoti krūvį. Sporto psichologas Andrius Liachovičius dalijosi patarimais, kaip susidoroti su įtampa ir nerimu.

Žinoma, sunku spėlioti, kaip bus ateityje, bet jaučiame, kad gyvenimas po truputį grįžta į įprastas vėžes ir optimizmo daugėja. Likus metams iki nukeltų olimpinių žaidynių pristatėme „4F“ sukurtą Lietuvos olimpinės rinktinės aprangą. Tai savotiškai priminė, kad žaidynės, nors ir ne taip, kaip planuota, bet artėja.

Ar pavyko ištesėti sportininkams duotą pažadą ir užtikrinti tokį pat finansavimą?

Galiu tik dar kartą pakartoti, kad sportininkai, treneriai ir federacijos yra mūsų prioritetas, todėl darome viską, kad jie nenukentėtų. Kaip ir dauguma organizacijų, esame priversti taupyti, mažinti kai kurių programų biudžetus, sumažinome LTOK direkcijos atlyginimus, ūkinės veiklos išlaidas, tačiau galiu pasidžiaugti, kad stipendijos sportininkus pasiekia nepakitusios ir laiku. Dėl nukeltų olimpinių žaidynių stipendijų mokėjimas buvo pratęstas.

TOK prezidentas Thomas Bachas paskelbė, kad sieks dar vienos kadencijos, ir iškart sulaukė didelio TOK narių palaikymo. Kodėl?

Sauliaus Čirbos nuotr.

Pagal Olimpinę chartiją TOK prezidentas renkamas aštuonerių metų kadencijai su galimybe būti perrinktam dar ketveriems metams. Per pirmuosius aštuonerius T.Bacho vadovavimo metus žmonės jį pažino kaip modernų, reformų siekiantį lyderį. Galbūt todėl paskelbęs apie savo planus vėl kandidatuoti sulaukė tokio didelio palaikymo.

Pats būdamas olimpinis čempionas, jis daug dėmesio skyrė sportininkams ir jų apsaugai, skatino sportininkų komisijų veiklą, atletų įsitraukimą. Siekdamas modernizuoti TOK veiklą inicijavo „Olimpinę darbotvarkę 2020“, o į šio strateginio plano kūrimą įtraukė praktiškai visą olimpinį judėjimą – nuo nacionalinių olimpinių komitetų vadovų iki pačių sportininkų bei visuomenės.

Pagal šią programą buvo optimizuojamos žaidynių rengimo išlaidos, pakeistas kandidatavimo procesas, sukurtas olimpinis kanalas, užtikrinantis visus metus veikiančią sportininkams ir sporto šakoms skirtą medijos platformą, stiprinami gerojo valdymo ir etikos principai. Jo vadovavimo laikotarpiu stipriai pasistūmėta į priekį lyčių lygybės sporte klausimu, daug nuveikta žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse.

2017-aisiais T.Bachas lankėsi Lietuvoje vykusiame forume „Moterų lyderystės stiprinimas“, dalyvavo Barselonos olimpinių žaidynių 25-mečio minėjime, susitiko su tuometine Lietuvos prezidente Dalia Grybauskaite. Visada jautėme T.Bacho palaikymą, todėl tai, kad jis gali vadovauti dar ketverius metus, mums yra džiugi žinia.

Būtent T.Bacho vadovavimo laikotarpiu jūs tapote TOK nare. Anksčiau to nepavyko pasiekti nė vienam lietuviui, o šiuo metu TOK esate vienintelė Baltijos šalių atstovė. Ką tai reiškia Lietuvai?

Pirmiausia būti išrinktai TOK nare yra ne tik didelė garbė, pasitikėjimas, bet ir atsakomybė. Tai galimybė dalyvauti sprendžiant svarbiausius pasaulinio olimpinio judėjimo klausimus, kaip antai: prezidento, viceprezidentų ir Vykdomojo komiteto rinkimai, Olimpinės chartijos keitimas, olimpinių žaidynių sostinių rinkimas, TOK metinių ataskaitų ir biudžeto tvirtinimas, naujų nacionalinių komitetų ar kitų sporto organizacijų priėmimas į TOK. Man garbė skleisti olimpines vertybes ir būti šios organizacijos dalimi.

Kalbino Lina Motužytė

VISADA VILIOJA NAUJI IŠŠŪKIAI

LIETUVOS ŠIUOLAIKINĖS PENKIAKOVĖS FEDERACIJOS PREZIDENTAS GENADIJUS MAKUŠEVAS – APIE ĮGYVENDINTUS TIKSLUS, ATNAUJINTĄ SPORTINĮ INVENTORIŲ, PENKIAKOVĖS PLĖTRĄ IR AUGANČIĄ JAUNŲ TRENERIŲ KARTĄ.

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Alfredo Pliadžio nuotr.

G.Makuševas (dešinėje) ir V.Kalininas LTOK generalinės asamblėjos sesijoje

Kai 2017 m. G.Makuševas buvo išrinktas Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės federacijos (LŠPF) prezidentu, jis pasakė: „Mano pagrindinis tikslas, kad Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės lygis išliktų toks pat aukštas, koks buvo iki šiol, o gal jį kiek pavyktų dar pakelti. Stengsiuosi prisidėti ir padėti federacijos nariams spręsti visus kylančius klausimus.“

Ar viską pavyko įgyvendinti? *– po trejų prezidentavimo metų paklausėme G.Makuševo.*

Mūsų federacija turi ilgametę garbingą istoriją ir įspūdingų laimėjimų: Stasys Šaparnis – Meksiko olimpinis vicečempionas, Andrejus Zadneprovskis – Atėnų ir Pekino olimpinių žaidynių sidabro ir bronzos medalininkas, pasaulio ir Europos čempionas, Edvinas Krungolcas – Pekino olimpinis vicečempionas ir pasaulio čempionas, Laura Asadauskaitė-Zadneprovskienė – Londono olimpinė čempionė bei pasaulio ir Europos čempionė, Justinas Kinderis – pasaulio čempionas.

Išrinktas LŠPF prezidentu, jaučiau didelę atsakomybę ir pareigą išlaikyti aukštą penkiakovininkų meistriškumo lygį ir siekti pagrindinio šios kadencijos tikslo – iškovoti kelialapių į Tokiją. Kruopštus abipusis sportininkų, trenerių ir federacijos žmonių darbas leido įgyvendinti šį tikslą.

Net trys mūsų penkiakovininkai (L.Asadauskaitė-Zadneprovskienė, Gintarė Venčkauskaitė ir J.Kinderis) pelnė kelialapius į Tokijo olimpines žaidynes. Tačiau norint išlaikyti gražias šiuolaikinės penkiakovės tradicijas, reikia nuolat rūpintis jaunų talentingų sportininkų rengimu ir auginimu.

Galime pasidžiaugti, kad auga pajėgi jaunųjų penkiakovininkų karta: Ieva Serapinaitė 2018-aisiais laimėjo Europos jaunimo iki 24 m. čempionatą, 2019 m. Aurelija Tamašauskaitė tapo analogiškų varžybų čempione, Elžbieta Adomaitytė užėmė ketvirtą vietą, o Dovydas Vaivada pelnė sidabro medalį.

Su šiuolaikine penkiakove jums nereikėjo susipažinti, nes pats buvote penkiakovės sporto meistras, Lietuvos čempionas ir prizininkas, o vėliau – ilgametis LŠPF revizijos komisijos pirmininkas ir rėmėjas. Ar pradėjęs vadovauti penkiakovininkų bendruomenei ėmėtės kokių nors pokyčių?

Pirmiausia reikėjo peržiūrėti federacijos strateginius tikslus. Buvo pakeisti federacijos įstatai, įtvirtintos pareigos laikytis etikos kodekso nuostatų, Lietuvos dopingo kontrolės taisyklių, Pasaulinio antidopingo kodekso, nustatyti valdymo organų rotacijos principai, sudaryta etikos ir drausmės komisija, teisėjų kolegija, sportininkų taryba. Federacija priėmė savo etikos kodeksą, patvirtino 2019–2024 m. strateginį veiklos planą.

Federacijos vairą teko perimti visam Lietuvos sportui ir LŠPF sudėtingu laikotarpiu, kai prasidėjo šalies sporto reforma, kuri iš esmės pakeitė veiklos principus ir gyvenimą, sportininkų rengimo procesą.

Federacijos biudžetinis finansavimas sumažėjo, nors atsirado papildomų, anksčiau nebūdingų funkcijų: reikėjo įdarbinti tris trenerius, rūpintis sportininkų medicinine priežiūra, žirgų ir sportinio inventoriaus išlaikymu.

Siekdami pritraukti papildomo finansavimo lėšų, dalyvavome viešuosiuose pirkimuose ir įgyvendinome Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamą sporto projektą „Šiuolaikinės penkiakovės inventoriaus įsigijimas“. Mūsų bendruomenė sulaukė naujo inventoriaus – už fondo skirtas lėšas senus žirgus pakeitėme į

keturis naujus, įsigijome 10 bevielių fechtavimosi aparatų ir 10 fechtavimosi takelių.

Federacija kartu su savo nariu, sporto klubu „Hiperionas“ dalyvavo viešuosiuose pirkimuose ir gavo finansavimą iš Sporto rėmimo fondo bei Kauno miesto savivaldybės 2019 m. Europos jaunių (iki 17 ir iki 19 m.) čempionatui Kaune organizuoti.

Esate federacijos prezidentas ir vadovaujate vienai didžiausių pasaulyje bendrovių – tarptautinio audito tinklui priklausančiai „Grant Thornton Baltic“. Kaip pavyksta suderinti šias pareigas?

Šios pareigos tik papildo viena kitą, nes vadovavimo audito bendrovei patirtis padeda pritaikyti vadybos įgūdžius federacijos veikloje, o federacijos siekis ugdyti lyderius padeda siekti lyderystės versle.

Trys penkiakovininkai jau turi kelialapius į Tokiją, gal federacijos planuose – ir ketvirtas olimpietis? Kas turi didžiausių vilčių juo tapti?

Turime vilčių, kad kitąmet olimpinės atrankos varžybose barjerą gali įveikti Dovydas Vaivada, kuris pasaulio olimpinės atrankos reitinge dabar yra 25-as, ir Ieva Serapinaitė (jos reitingas – 58-as).

Olimpinėse žaidynėse dalyvaus po 36 atletus, kurie arba iškovos asmeninius kelialapius, arba pateks pagal reitingą. Vienai šaliai žaidynėse daugiausiai gali atstovauti tik keturi sportininkai – dvi moterys ir du vyrai.

Ar mūsų šiuolaikinės penkiakovės lyderiai atsigavo po karantino, neprarado motyvacijos toliau aktyviai treniruotis ir siekti pergalių?

COVID-19 buvo ir yra iššūkis visam pasauliui. Be abejo, jis turėjo ir tebeturi įtakos mūsų sportininkams. Esu laimingas, kad visi sportininkai ir treneriai sveiki. Tačiau padėtis sudėtinga, sutrikę pasirengimo olimpinėms žaidynėms planai ir procesas: nebuvo sąlygų treniruotis, atšauktos visos 2020 m. pagrindinės tarptautinės varžybos (pasaulio ir Europos čempionatai, Pasaulio taurės etapai, olimpinės atrankos varžybos) ir tai nepadeda išlaikyti tinkamos motyvacijos.

Net ir atšaukus karantiną šiuolaikinės penkiakovės lyderiai neturi galimybių rengtis olimpinėms žaidynėms, negali išvykti iš Lietuvos, o, pavyzdžiui, Vilniuje nėra sąlygų: tik svajojama apie 50 m baseiną, remontui uždaryta fechtavimo salė, jau antrus metus remontuojamas lengvosios atletikos maniežas.

Tačiau mūsų lyderiai jaučia atsakomybę ir nusiteikę tinkamai pasirengti žaidynėms.

Plečiasi šiuolaikinės penkiakovės geografija, ši sporto šaka jau kultivuojama ne tik Vilniuje, Kaune, bet ir Telšiuose, Šiauliuose, kurios sporto gimnazijoje 2017-aisiais įsteigta sporto klasė, dirba etatinių trenerių. Ar ten neužges įžiebti žiburėliai?

Šiuolaikinės penkiakovės plėtra – vienas federacijos strateginių tikslų. Suprantame, kad talentingo jaunimo yra visoje Lietuvoje, todėl ėmėmės iniciatyvos, kad Šiaulių sporto gimnazijoje būtų įsteigta šiuolaikinės penkiakovės sporto klasė, padėjome organizaciniais klausimais ir sporto inventoriumi.

Šiais metais įsteigtas sporto klubas „Šiaulių penkiakovė“, kuriam vadovauja prezidentė ir trenerė Galina Šidiškienė. Ji kurį laiką buvo ir Telšių plaukimo bei šiuolaikinės penkiakovės sporto klubo „Ruoniukai“ prezidentė, o dabar ją pakeitė Vytautas Mickus.

Tačiau nėra namų be dūmų. Kurios problemos neleidžia ramiai gyventi?

Pagrindinės problemos – didelio meistriškumo sportininkų pamainos rengimas ir finansavimas, jos tarpusavyje glaudžiai susijusios. Dabartinė sporto finansavimo sistema paremta dviem lėšų šaltiniais.

Didelio meistriškumo sporto programų finansavimas, skirtas tik sporto federacijoms, priklauso nuo tarptautinėse varžybose jų atletų pasiektų vietų, tačiau yra ribotas ir nepakankamas, nepriklausomai nuo finansavimo kriterijų parinkimo.

Pritraukti rėmėjų sudėtinga, todėl be LTOK paramos sportininkai negalėtų siekti svarių rezultatų. Esame dėkingi jo vadovybei už paramą, pagalbą ir finansavimą.

Kitas šaltinis – Sporto rėmimo fondo finansuojami sportinio aktyvumo projektai, kurie orientuoti į visų šalies sporto įstaigų ir organizacijų finansavimą, pirmiausia sporto klubus, sporto mokyklas, kitas sporto organizacijas ir federacijas.

Šių projektų vertinimo kriterijai ir atrankos procesas nėra aiškus, paraiškų teikėjai ne visada tiesiogiai susiję su sporto plėtra, todėl galimybės gauti finansavimą iš šio šaltinio yra mažesnės. O šalies sporto klubai, išskyrus nedaugelio sporto šakų, yra nepakankamai stiprūs ir turi mažai narių, todėl būtent sporto federacijos atlieka pagrindinę jaunųjų sportininkų rengimo funkciją ir privalo nuolat ieškoti papildomo finansavimo.

D.Vaivada dar neprarado vilties patekti į Tokijo olimpines žaidynes

Stebina vyresnės kartos treneriai Viačeslavas Kalininas, Jevgenijus Kliosovas, Henrikas Eismontas, kurie dirba ir šiandien, turi daug energijos ir entuziazmo. Bet ar užaugo jų pamaina?

Žaviuosi šių trenerių nuveiktais darbais, pasiektais laimėjimais, orientavimusi į aukščiausius rezultatus, nuolatiniu tobulėjimu, gebėjimu rengti didelio meistriškumo sportininkus. Asmeniškai teko treniruotis pas juos, ir esu dėkingas už sporto ir gyvenimo pamokas, suprantu, koks svarbus ir atsakingas jų darbas.

Auga ir jaunų talentingų trenerių karta: Artūras Kalininas Vilniuje, Paulius Aleksandravičius Kaune, o Andrejus Zadneprovskis pernai pripažintas apskritai geriausiu Lietuvos treneriu.

Prieš mažiau nei dešimtmetį pradėjote bėgioti maratonus, jau esate jų įveikęs aštuoniolika. Dar vienas jūsų pomėgis – ir aukštuminis alpinizmas, 2018 ir 2019 m. tapote Lietuvos vicečempionu. Ar dar ir šiandien vilioja ekstremalus sportas?

Mane vilioja ne tiek ekstremalus sportas, kiek nauji iššūkiai, pojūčiai, patirtys.

Kokią savo svajonę, kaip LŠPF prezidentas, norėtumėte įgyvendinti?

Norėčiau, kad Lietuvos penkiakovininkai sėkmingai pasirodytų Tokijo olimpinėse žaidynėse.

Šiuolaikinėje penkiakovėje praleidote dešimt gražiausių savo jaunystės metų, nostalgija mėgstamai sporto šakai išliko iki šių dienų. Ar ryšitės kitų metų pradžioje per LŠPF ataskaitos ir rinkimų konferenciją kandidatuoti antrai kadencijai ir tęsti pradėtus darbus?

Tai turi vertinti šiuolaikinės penkiakovės bendruomenė. Tačiau nepriklausomai nuo jų sprendimo, visada liksiu ištikimas šiam sportui.

GYVENIMO TIKSLAS – NE TIK SPORTAS

IŠ ŽINOMO SPORTININKO – Į SĖKMINGĄ SPORTO ADMINISTRATORIŲ. TOKĮ KARJEROS POSŪKĮ ATLIKĘS OLIMPIETIS, BUVĘS BAIDARININKAS EGIDIJUS BALČIŪNAS ŠIANDIEN VADOVAUJA LTOK SPORTININKŲ KOMISIJAI.

INGA JARMALAITĖ

Saulius Čirbos nuotr.

E.Balčiūnas

Lietuvos sporto centro (LSC) direktoriaus pavaduotojas Egidijus Balčiūnas LTOK sportininkų komisijos pirmininko pareigas 2019 m. gruodį perėmė iš olimpinės vicečempionės ir bronzos medalininkės Austros Skujytės. Sportininkų komisijos tikslas – padėti LTOK koordinuoti visų Lietuvos olimpinės rinktinės narių, kandidatų ir olimpinės pamainos sportininkų rengimą bei atranką į olimpines žaidynes, propaguoti olimpinį judėjimą Lietuvoje.

Tai, kad E.Balčiūnas, kaip prieš tai ir kiti šios komisijos pirmininkai, pats ragavo sportininko duonos ir druskos, padeda suprasti, kokių lūkesčių turi, kokios pagalbos laukia ir kokių žinių dažnai stinga kolegoms olimpiečiams.

„Man būtų smagu, jeigu olimpinės rinktinės nariai ir kandidatai jaustų, kad turi savo atstovą. Jeigu jie to nejaus, sakysiu, kad tai buvo tik formalus atstovavimas“, – sako iš baidarės į sporto administravimo vandenis nėręs E.Balčiūnas.

Vienas pirmųjų darbų – keturių seminarų, skirtų asmeniniam sportininkų tobulėjimui, ciklas. Kaip kilo mintis juos rengti? – *paklausėme E.Balčiūno.*

Svarbus LTOK sportininkų komisijos uždavinys – padėti sportininkams siekti asmeninio tobulėjimo. Kadangi LTOK laimėjo Tarptautinio olimpinio komiteto Olimpinio solidarumo programos dotaciją Sportininkų komisijos veiklai palaikyti ir plėsti, nusprendėme šias lėšas skirti sportininkams aktualiems mokymams surengti.

Vienas Sportininkų komisijos uždavinių – padėti rengti švietėjiškas programas olimpinės rinktinės nariams ir kandidatams. Todėl šią gairę ir ėmėme vykdyti.

Birželio viduryje, baigiantis karantinui, per „Zoom“ programą vyko vadinamasis vebinaras, kuriame Lietuvos olimpinės rinktinės gydytojas Dalius Barkauskas ir sporto psichologas Andrius Liachovičius patarė sportininkams, kaip įveikti nerimą, tinkamai paskirstyti fizinį krūvį.

Antrasis seminaras – jau visiems fiziškai susirinkus, ne internetu – vyko liepos 23 d. Jame rinkodaros ekspertė Dominyka Venciūtė kalbėjo apie asmeninio prekės ženklo kūrimą ir socialinių tinklų galimybes. Iki šių metų pabaigos surengsime dar du seminarus.

E.Balčiūnas Londono olimpinėse žaidynėse 2012 m.

LTOK archyvo nuotr.

Seminarai orientuoti į asmeninį sportininkų tobulėjimą. Kodėl pasirinkta tokia kryptis?

Stengiamės pasirinkti tokias kryptis ir temas, kurios apimtų sportininkų dvigubos karjeros galimybes. Apskritai LTOK šiai temai skiria daug dėmesio, rengia įvairius mokymus, seminarus. Stengiamės, kad sportininkai matytų platesnes savo karjeros galimybes, nes ne tik sportas yra gyvenimo tikslas. Pavyzdžiui, per pastarąjį seminarą apie asmeninę rinkodarą daug kalbėta apie socialines medijas, asmeninius profilius, apie tai, kad sportininkai savo sportiniais laimėjimais galėtų plačiai naudotis ir kitose srityse bei iš to užsidirbti. Norime, kad sportininkai būtų vieši, matomi, mokėtų save pateikti, o ne tik žinotų, kaip laimėti medalį. Juk mūsų sportininkai – patrauklūs reklamos veidai.

Kai pats sportavote, socialiniai tinklai nebuvo tokie stiprūs. Ar jums pačiam žinios, kaip susikurti patrauklų profilį, yra naujos?

Galbūt tik atrodo, kad čia kažkas nauja, bet šios temos buvo tos pačios ir prieš dešimt, ir prieš dvidešimt metų. Ir tada, ir dabar reikėjo apie save garsiai kalbėti, reklamuotis, tik anksčiau tam buvo kiti kanalai – reikėjo būti matomam televizijoje arba spaudoje, o šiuo metu užtenka interneto. Turėk instagrame, feisbuke ar kitame socialiniame tinkle sekėjų, būk aktyvus, reguliariai pranešk apie save ir, tikėtina, sulauksi reklamos pasiūlymų. Taigi nemanau, kad šiandien įvykę reklamos vietos pasikeitimai keičia reklamos turinį.

Ar aktyvūs mūsų olimpiečiai? Ar noriai renkasi į seminarus?

Jų aktyvumas šiek tiek apribotas tiesioginės veiklos. Tie, kurie būna vietoje ir turi galimybę atvykti į komisijos posėdžius, seminarus, sudalyvauja noriai, bet kai reikia šią veiklą derinti su treniruotėmis ar išvykomis į užsienį, tada juos gana sunku surinkti į vieną vietą. Mes tai suprantame, todėl visus, kurie negali atvykti, stengiamės supažindinti su seminare pateikta informacija.

Keliones gerokai pakoregavo pandemija ir karantinas. Galbūt jis išryškino aspektų, apie kuriuos sportininkai iki tol net nebuvo susimąstę?

Karantinas iškėlė treniruočių proceso tęstinumo klausimą. Juk visą laiką sportininkai treniravosi sporto bazėse – Lietuvoje arba užsienyje, o paskelbus pandemiją, ėmus užsidaryti šalių sienoms sportininkai turėjo grįžti į Lietuvą. Dauguma jų tą ir padarė, vos vienas kitas visą karantino laikotarpį praleido užsienyje.

Kadangi du tris mėnesius nebuvo galima naudotis sporto bazėmis, sportinę veiklą teko tęsti ir formą palaikyti namų sąlygomis. Štai šis aspektas buvo visiškai naujas ir svarbus kiekvienam sportininkui. Šią problemą vienaip ar kitaip sprendė federacijos, bet ir Sportininkų komisijoje buvo iškeltas klausimas, ar būtų galima sportininkams suteikti treniruoklių arba sportuoti reikalingų įrenginių, įrankių, priemonių. Visi, kurie tik galėjo, kaip išmanydami reagavo į susidariusią neeilinę situaciją. Pavyzdžiui, LTOK biure esantis ergometras buvo nuvežtas į vienos plaukikės namus ir ji per karantiną galėjo šiuo prietaisu naudotis.

> STENGIAMĖS PASIRINKTI TOKIAS KRYPTIS IR TEMAS, KURIOS APIMTŲ SPORTININKŲ DVIGUBOS KARJEROS GALIMYBES. APSKRITAI LTOK ŠIAI TEMAI SKIRIA DAUG DĖMESIO, RENGIA ĮVAIRIUS MOKYMUS, SEMINARUS. STENGIAMĖS, KAD SPORTININKAI MATYTŲ PLATESNES SAVO KARJEROS GALIMYBES, NES NE TIK SPORTAS YRA GYVENIMO TIKSLAS.

O visos kitos išryškėjusios problemos – bendros visiems: negalėjo sportuoti, treniruotis, griuvo treniruočių procesas, varžybos. Iš pradžių sportininkams buvo neramu ir dėl finansinių, socialinių dalykų, bet LTOK iš karto užtikrino, kad sportininkai yra prioritetas, todėl finansiškai jie šiuo sunkiu laikotarpiu nenukentėjo.

Jūsų paties karjera išlipus iš baidarės pakrypo į sporto administravimo pusę. Kokių žinių labiausiai trūko, kai padėjęs irklus žengėte į biurą?

Trūko visų žinių. Sportuodamas žinojau tik tiek, ką Sportininkų rengimo ar Lietuvos olimpinis sporto centras (LOSC) duoda ir kaip tą gauti, o kaip visa tai suorganizuojama, kad sklandžiai iš namų patekčiau į oro uostą, nuskridusį mane pasitiktų, nuvežtų į užsakytą viešbutį, galėčiau naudotis vietine sporto baze, turėčiau kuo plaukioti ir panašiai, – apie tai gal tik šiek tiek teoriškai žinojau. Bet po sportinės karjeros pabaigos tos menkos teorinės žinios pavirto solidžiomis praktinėmis žiniomis. Ir dabar galiu pasakyti, kad tam, jog sportininkas patogiai nukeliautų, pasiektų stovyklas, varžybas, būtų aprūpintas reikiamu inventoriumi, sporto vadybininkui ar koordinatoriui tenka įdėti daug darbo.

Ar padeda patirtis, įgyta dirbant LOSC, kuris dabar virto Lietuvos sporto centru, atstovauti visiems olimpiečiams?

Žinoma, ši patirtis naudinga. Kai pats žinai, ką reiškia važiuoti, dalyvauti, atstovauti, esi pajėgus numanyti problemą, kuri gali atsitikti, strateguoti, ką vienoje ar kitoje situacijoje būtų galima padaryti. Suvokiu, kaip dabartiniai sportininkai mato šių dienų sporto funkcionierius, ko iš jų tikisi, taip pat patirtis leidžia atsakyti į jiems rūpimus klausimus.

Ar mūsų sportininkams pakanka organizacijų, kurios atstovautų jų interesams?

Jų vis daugėja: pradedant sporto šakų federacijomis, kurių vadovaujamuose organuose dažnai yra po sportininkų atstovą (nors dar ne visose), ir toliau einant prie atskirų sporto šakų. Pavyzdžiui, į savo asociacijas yra susibūrę futbolininkai, krepšininkai, veikia Nacionalinė sportininkų asociacija. Aukštesnėse sporto organizacijose, tokiose kaip LTOK, jie irgi turi savo atstovų. Taigi sportininkų balsas vis labiau girdimas. Jeigu iš atletų, pasiekusių aukštų rezultatų ir turinčių patirties, išeina iniciatyva, jau savaime ji yra racionali, pasverta ir naudinga, į ją galima įsiklausyti.

Neseniai Vyriausybėje vyko pasitarimas, kuriame dalyvavo ir ministras pirmininkas, dėl sporto sistemos pasikeitimo ir tobulinimo. Jame savo atstovų turėjo ir LTOK sportininkų komisija.

Su kokiais rūpesčiais susiduria olimpiečiai?

Dabar, kai decentralizuotas sportininkų rengimas, kiekvienoje federacijoje yra savų skaudulių. Nenorėčiau išskirti kažkurios sporto šakos arba federacijos, kurioje vyksta vieni ar kiti dalykai ir dėl ko sportininkai, pavyzdžiui, negali kokybiškai rengtis, turėti atitinkamo lygio trenerio ar reikiamo rinktinės trenerio, pasitvirtinti tokį rengimosi planą, kokį mato treneris, o ne federacijos atstovai. Yra daug tiesiogiai su sportininkų rengimu susijusių klausimų, kuriuos anksčiau, kai buvo centralizuota sportininkų rengimo sistema, spręsdavome bendrai. Ir visos sporto šakos, visi sportininkai bei treneriai žinojo, už kokį rezultatą kokį finansavimą gaus. O dabar kiekviena federacija turi savus kriterijus. Betgi skirtingų sporto šakų atstovai bendrauja tarpusavyje ir mato, kad vienose federacijose, pasiekę dabartinių rezultatų, galėtų rengtis kokybiškiau ar geresnėmis sąlygomis, o kitose, nors pasiekė tą patį, šito negauna.

Manau, kad turint centralizuotą rengimą būtų aiškesnė visa aukštojo meistriškumo sporto sistema. Ir LTOK kelia tokį klausimą, kad bent jau olimpinių sporto šakų atstovai būtų rengiami centralizuotai, kad būtų konsoliduojamas finansavimas – valstybės bei LTOK lėšos – ir pagal nustatytus kriterijus sportininkai ruoštųsi žaidynėms.

Įvykdytos pertvarkos rezultatus matome: iki nenukeltų Tokijo žaidynių likus pusmečiui turėjome 22 ar 23 kelialapius iškovojusius sportininkus, o prieš ankstesnes žaidynes tokiu metu jų būdavo apie 40. Ir po to olimpiniais metais jų gretos dar padidėdavo iki maždaug 65. Todėl sportininkų vardu kalbėdamas išreiškiu jų pageidavimą būti vienoje vietoje ir norą būti finansuojamiems ir rengiamiems remiantis aiškiais bei vienodais kriterijais.

Sukūrėte specialiai sportininkams skirtą elektroninį paštą. Kokiais klausimais juo galima kreiptis?

Pateikus užklausą specialiai sportininkams skirtu elektroniniu paštu *sportininkai@ltok.lt* į klausimus atsakys LTOK specialistai. Sportininkai gali kreiptis visokeriopos pagalbos jiems rūpimais klausimais, kaip antai: ar galiu pretenduoti į stipendiją, kodėl man stipendijos nebemoka, baigiau karjerą, bet nežinau, kur pranešti, gal galėčiau kažkur įsidarbinti treneriu, noriu tęsti mokslus – ką turiu daryti ir pan. O mes mėginsime atsakyti. Aš, kaip Sportininkų komisijos pirmininkas, galbūt turiu daugiau informacijos arba žinau, kur jos ieškoti.

Ar sunku atstovauti kolegoms sportininkams?

Kai vyko sportininkų registracija į seminarus, stengdavausi vis priminti, kad registruotųsi ir nepraleistų tokios progos. Noriu, kad sportininkai pajustų mūsų komisijos naudą. Esu priverstas būti įkyresnis, jiems nuolat priminti, bet manau, kad kiekvienam paraginimas būna naudingas, nes kartais nori kažką padaryti, bet jei niekas neparagina, kai ko nepadarai.

PIRMOJI PREZIDENTĖ

PIRMĄ KARTĄ LIETUVOS AEROKLUBO (LAK) ISTORIJOJE PREZIDENTE IŠRINKTA MOTERIS. LAK KONFERENCIJOJE GEGUŽĖS 30 D. ALYTAUS AERODROME JA TAPO EGLĖ PAUŽUOLIENĖ.

LAK konferencija vyko itin neįprastomis karantino sąlygomis. Į Alytaus aerodromą dalyviai rinkosi lėktuvais, automobiliais, o pati konferencija vyko neišlipant iš transporto priemonių. Tačiau tai nesukliudė daugiau kaip šimtui aviacijos sporto bendruomenės atstovų sklandžiai surengti ataskaitinės rinkimų konferencijos. Pritarimai ir plojimai buvo reiškiami valytuvais, signalais, šviesomis. Balsavimas vyko per langus iškišant balsavimo lapelius.

Surinkusi daugiau nei pusę dalyvių balsų ir įveikusi dar du pretendentus, rinkimus laimėjo Eglė Paužuolienė. Ji pakeitė iki tol šias pareigas ėjusį Jonavos merą Mindaugą Sinkevičių ir tapo pirmąja moterimi, stojusia prie LAK vairo.

E.Paužuolienė mielai sutiko atsakyti į „Olimpinės panoramos“ klausimus.

Lietuvos aeroklubo prezidente pirmą kartą išrinkta moteris. Trumpai papasakokite apie save.

Man 33-eji metai, esu baigusi teisės studijas Mykolo Romerio universitete. Dirbu teisinį darbą valstybės tarnyboje. Esu dvejų metukų mergytės mama, todėl asmeniniams pomėgiams laiko kol kas neturiu. Tapusi Lietuvos aeroklubo prezidente, kaip žmonės sako, visa galva pasinėriau į aviaciją. Dabar tai ne tik darbas, pomėgis, bet ir visos mūsų šeimos gyvenimo būdas.

Galima sakyti, rinkimai vyko ekstremaliomis sąlygomis...

Taip, rinkimai išties buvo neeiliniai. Ne tik dėl netikėtų rinkimų rezultatų, bet ir dėl karantininių jų organizavimo sąlygų. „Drive-in“ konferencija vyko Alytaus aerodrome, atviroje erdvėje. Dalyviai ne tik suvažiavo, bet ir suskrido. Nors oro sąlygos prasidėjus konferencijai subjuro, tačiau tai nesutrikdė renginio, o jam pasibaigus su orlaiviais atskridę dalyviai sėkmingai pasiekė namus.

Ar nebuvo baugu kandidatuoti į šias labai atsakingas pareigas?

Jei būčiau labai bijojusi, būčiau nekandidatavusi. Sakyčiau, kad didesnė baimė dabar, kai jau esu išrinkta. Baimė nenuvilti žmonių, kurie išreiškė pasitikėjimą. Atėjau su labai aiškia žinute, kad, mano nuomone, į organizaciją reikia įnešti naujų vėjų, deklaravau, ką aš asmeniškai galiu nuveikti ir kad esu pasiryžusi dirbti. Man LAK prezidento pozicija nebuvo ir nėra tikslas pats savaime, o tik priemonė tikslams pasiekti.

Kad jūsų vyras Donatas yra garsus aviamodeliuotojas, tarptautinių varžybų nugalėtojas, aeroklubo veikla besidomintiems skaitytojams yra žinoma. O jūsų pačios sportinėje biografijoje kokių įrašų esama?

Su aviacijos sportu susipažinau tik sutikusi Donatą, pati į šią veiklą įsitraukiau labiau organizaciniu aspektu, todėl sportiniais pasiekimais pasigirti negaliu. Buvo gyvenime etapas, kai aktyviai žaidžiau stalo tenisą, dalyvavau varžybose Lietuvoje ir užsienyje. Vis dėlto atėjus laikui rinktis profesiją sportinės karjeros nepasirinkau. Turėjau kitų prioritetų. Šiandien stalo tenisas likęs pomėgiu. Krepšinis taip pat. Tik to aviatoriams gal geriau nesakyti (šypsosi)...

Kokie pirmieji svarbiausi darbai laukia?

Pirmieji darbai – susitikimai, gyvi pokalbiai su aviatorių bendruomene. To nebuvo galima padaryti priešrinkiminiu karantino laikotarpiu. Noriu iš pirmų lūpų išgirsti bendruomenės narių poreikius, sužinoti kylančias problemas, siekiu, kad kiekvienas bendruomenės narys būtų išklausytas ir išgirstas. Tuo tikslu parengėme elektroninę narių apklausos anketą, kurioje prašome pateikti nuomonę apie įvairius LAK veiklos aspektus, siūlymų, ką galime patobulinti, kur reikėtų pasitempti. Noriu, kad prezidentas, kaip vadovas, labiau priartėtų prie savo rinkėjų, kad visi dirbtume kaip komanda. Dėl to pradėjome burti savanorių komandą, kuri galėtų pagelbėti organizuoti sporto renginius, įgyvendinti įvairias aviacines iniciatyvas.

Linos Motužytės nuotr.

D.Gudzinevičiūtė ir E.Paužuolienė

Taip pat tęsiasi susitikimų su aviatorių partneriais (visuomenės informavimo priemonių, valdžios institucijų, verslo atstovais) maratonas.

Liepos 9-ąją lankėtės Lietuvos tautiniame olimpiniame komitete. Kokius klausimus aptarėte su LTOK prezidente Daina Gudzinevičiūte?

Susipažinome, pasidalinau savo įspūdžiais apie LAK prezidento rinkimus, pirmąsias nuotaikas ir pirmuosius darbus. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentė pasidalijo savo patirtimi. Aptarėme bendradarbiavimo galimybes, artimiausius renginius.

Kalbino Bronius Čekanauskas

MOKSLIUKAS RUOŠIASI OLIMPO ŠTURMUI

ŠIEMET DU ŽINOMI LIETUVOS IMTYNIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVAI DŽIAUGĖSI MAGISTRŲ DIPLOMAIS. OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ PRIZININKAS ALEKSANDRAS KAZAKEVIČIUS IŠKILMINGAI ATSIĖMĖ IŠSVAJOTĄ DOKUMENTĄ. TAČIAU AKADEMINĖJE SRITYJE OLIMPIETĮ PRANOKO PASAULIO JAUNIMO ČEMPIONAS VILIUS LAURINAITIS – 28-ERIŲ JONIŠKIETIS TAPO IŠKART DVIEJŲ ALMA MATER MAGISTRU.

VALDAS MALINAUSKAS

Viliau, šiemet jums įteikti du magistro diplomai. Jaučiatės dvigubai pakylėtas?

Mykolo Romerio universiteto (MRU) diplomą atsiėmiau kiek anksčiau, jau turiu įsirėminęs nuotrauką su mantija ir kepure. Su Lietuvos sporto universiteto (LSU) baigiamaisiais darbais buvo šiek tiek sudėtingiau. Ten atsiskaitymai vyko nuotoliniu būdu. Maniau, kad ir diplomų įteikimas bus panašus: geriausiu atveju jį įteiks kurjerių tarnybos darbuotojas arba jis apskritai atkeliaus paštu. Laimei, pandemija laiku atslūgo ir aš sėkmingai sudalyvavau antroje universiteto baigimo ceremonijoje per metus.

Na, o į antrą klausimą galiu atsakyti taip: esu ne tiek pakylėtas, kiek dar tvirčiau suvokiu, kad pastangos visuomet atsiperka. Tai tinka kalbant tiek apie sportą, mokslus, tiek apie kitas sritis.

Teko girdėti, kad buvo susibūrusi linksma studentų kompanija.

Kartu studijavo broliai Darjušas ir Kšyštofas Lavrinovičiai. Jau tai daug ką pasako. Iš aktyvių sporto bendruomenės atstovų dar galėčiau paminėti Vilniaus „Ryto“ komandos administratorių Mantvydą Dabašinską. Su jais ir dalijomės vadovėliais, konspektais (šypsosi – aut. past.). Su A.Kazakevičiumi ir taip matomės vos ne kasdien, tai ir kurso draugu jį vadinti kažkaip keista.

Kokios specialybės patraukė dėmesį?

2011 m. įstojau į MRU viešojo administravimo specialybę. Pradžia banali – po kelerių metų studijų kramsnojimo apsigyniau bakalauro darbą. Po baigimo likau ištikimas šiai mokslo įstaigai ir tęsiau studijas sporto industrijų vadybos specialybės magistrantūroje. Dar po metų ryžausi įveikti ir Lietuvos sporto universiteto sporto edukologijos programą. Dabar džiaugiuosi darbo vaisiais – turiu du magistro diplomus.

Sakote „kramsnojau“ studijas. Ar jos buvo sunkiai įkandamos?

MRU bakalauro kursas man buvo sudėtingesnis, o iš magistro studijų tame pačiame universitete labiausiai patiko sporto vadyba ir teisė. Kalbant apie LSU, daug dalykų man buvo žinomų, mat dėstytojai paskaitose dubliavo tą informaciją, kurią mums per treniruotes kaldavo biologijos mokslų daktaras treneris Mindaugas Ežerskis. Reikia pripažinti, kad abiejuose universitetuose tikrai buvo geros sąlygos mokytis, dėstytojai geranoriškai žiūrėjo į „veikiančius“ sportininkus ir aš pasinaudojau suteiktomis galimybėmis.

Sakėte, kad bakalauro studijos buvo sudėtingesnės. Kas erzino ir kas motyvavo baigti pradėtą darbą?

Visų pirma buvo daug naujų nežinomų dalykų. Antra – man nebuvo aiški pati sistema, reikėjo laiko įsivažiuoti. Tikrai nėra paprasta, kai mokslo procesą nuolat stabdo varžybos ir treniruočių stovyklos.

Asmeninio archyvo nuotr.

Keturi nauji LSU magistrai: imtynininkai V.Laurinaitis (kairėje) ir A.Kazakevičius bei broliai K. ir D. Lavrinovičiai

Na, o kai kuriuos epizodus net gėda prisiminti. Pamenu, ateinu pas metodininkę su šešiomis ar septyniomis skolomis, o ji sako, kad mane jau ruošiasi mesti iš universiteto. Pradėjau teisintis, kad sportuoju, nespėju. O ji pasiūlė susimąstyti, gal kartais esu per skystas šiems mokslams ir veltui švaistau laiką universitete. Griežtas žodis ir tonas mane tiesiog supurtė. Dabar pagalvoju, kad tai ir buvo pirmas rimtas signalas, kuris išjudino. Be to, apie iškilusią grėsmę mano mokslams sužinojo treneriai Ruslanas Vartanovas ir M.Ežerskis. Jiems kažkaip pavyko įtikinti, kad aš dar nevisiškai prarastas. Po trenerių įsikišimo man suteikė šiek tiek laiko ir leido su skolomis susitvarkyti. Šie trys asmenys ir tapo mano motyvatoriais. Tik jų skatinimo metodai labai skirtingi (šypsosi – aut. past.).

Kaip savo žinias ruošiatės pritaikyti ant imtynių kilimo?

Manau, kad išmokau rašyti projektus, įvaldžiau įvairių sporto objektų darbų specifiką, įgijau sporto teisės įgūdžių. Nesakyčiau, kad pateikiama informacija kažkuo nustebino. Pavyzdžiui, MRU mano dalykas labiau orientuotas į sporto teisę ir vadybą, bet susidarė toks įspūdis, kad ir patiems pedagogams dar per sudėtinga nuosekliai bei įtikinamai išdėstyti šios srities informaciją. Tai suprantama, pats dalykas ganėtinai naujas, todėl jų teorija, nors atrodė gražiai, gerokai skyrėsi nuo praktikos. Be to, ir šios srities

specialistus galima suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų. Manau, ne paslaptis, kad išmanantieji sporto teisę verčiau tampa krepšinio ar futbolo agentais. Ar aš klystu?

Ar pats galėtumėte tapti sporto agentu ir, tarkime, kokią krepšininkę į gerą komandą įsiūlyti?

Rinkoje didelė konkurencija. Neįmanoma ateiti žaliam ir pradėti veiklą. Žinoma, viskas pakryptų gerąja linkme, jeigu kas nors stumtelėtų – duotų gerą rekomendaciją, patartų, paglobotų.

Ar jaučiate pašaukimą imtis pedagoginio darbo?

Kol kas ne. Kol pats treniruojuosi, apie trenerio darbą nesvajoju. Manau, kad galiu dirbti man mielesnius su sportu susijusius darbus nei trenerio. Turiu ambicijų savo karjerą susieti su darbu kitose solidžiose sporto organizacijose. Galų gale, manau, nepražūčiau ir būčiau naudingas dirbdamas vadybininku kokiame krepšinio ar futbolo klube.

O savo klubo, kuriame galėtumėte taikyti palankų verslo modelį, įkurti nenorėtumėte?

Jei būčiau treneris, gal ir įsteigčiau, bet samdyti imtynių trenerių neapsimoka. Nesu tiksliai suskaičiavęs, bet vardą turintis klubas gal ir išsilaikytų. Pažįstu kai kurių populiarių sporto šakų trenerių, kurie įsteigė privačias mokyklas, patys treniruoja vaikus nuo darželinukų iki padoraus lygio ir puikiai verčiasi be savivaldybės paramos bei reikalavimų.

Bet gal tai, kas tinka, tarkime, krepšiniui ar futbolui, ne visai tinka imtynėms? Kodėl garsiausi mūsų imtynininkai – Mindaugas Mizgaitis, A.Kazakevičius ar M.Ežerskis – nesteigia savo klubų?

Šios pavardės reikšmingos mums, bet vis dar per mažai žinomos visuomenėje. Tikiu, kad apie M.Ežerskį yra girdėję. Jis biologijos mokslų daktaras, olimpietis, pasaulio ir Europos vicečempionas, turi gražią šeimą ir jo pavyzdžiu derėtų sekti. Bet galbūt trūko viešesnio socialinio gyvenimo, kuris reikalingas visuomenės dėmesiui atkreipti. Mano nuomone, jis per mažai išreklamuotas.

O M.Mizgaitis?

Jis taip pat galėjo tapti imtynių veidu. Bet baigėsi olimpinis bumas, ėjo ir praėjo pakilimas, o vėliau atsirado kitų herojų.

Manote, kad jam trūko žinomumo?

Taip. Kalbant apie imtynių pasaulį, valstybės turi savo numylėtinius, kuriuos ilgai šlovina ir liaupsina. Pavyzdžiui, vienas mylimiausių ukrainiečių sportininkų yra Žanas Beleniukas. Vokiečiai turi Franką Staeblerį, rusų imtynininkų veidu nuo Londono žaidynių tapo Romanas Vlasovas. Taip yra daugelyje valstybių. O Lietuvoje nėra tvirtos imtynininkų pozicijos žinomumo atžvilgiu.

A.Kazakevičių visuomenė tikrai pažįsta, nes jį išpopuliarino ir realybės šou. Ar ne?

Tą ir sakau, kad matomumas viską lemia. Bet jei esi žinomas imtynininkas, tai dar nereiškia, kad pulsi steigti privačias imtynių sales. Tam reikia ir pašaukimo.

Gal mūsiškiams trūksta retorikos įgūdžių, drąsos bendraujant su žurnalistais? Manau, kad geriausiai bendrauti su žiniasklaida sekėsi Edgarui Venckaičiui.

Palyginti su broliu Valdemaru, kuris, ko gero, nėra davęs nė vieno interviu, Edgaras iš tiesų puikiai bendravo (šypsosi). Žinau tik tiek: jeigu aš būčiau pasaulio prizininkas ir turėčiau olimpinį kelialapį, tikrai kitaip prisistatyčiau. Tam įtakos turi universitetuose įgytos žinios, supratimas apie sportininko veidą visuomenėje ir patirtis. Grįždamas prie Edgaro pasikartosiu: jis puikus pasakotojas, bet klubui valdyti reikia ir kitų įgūdžių.

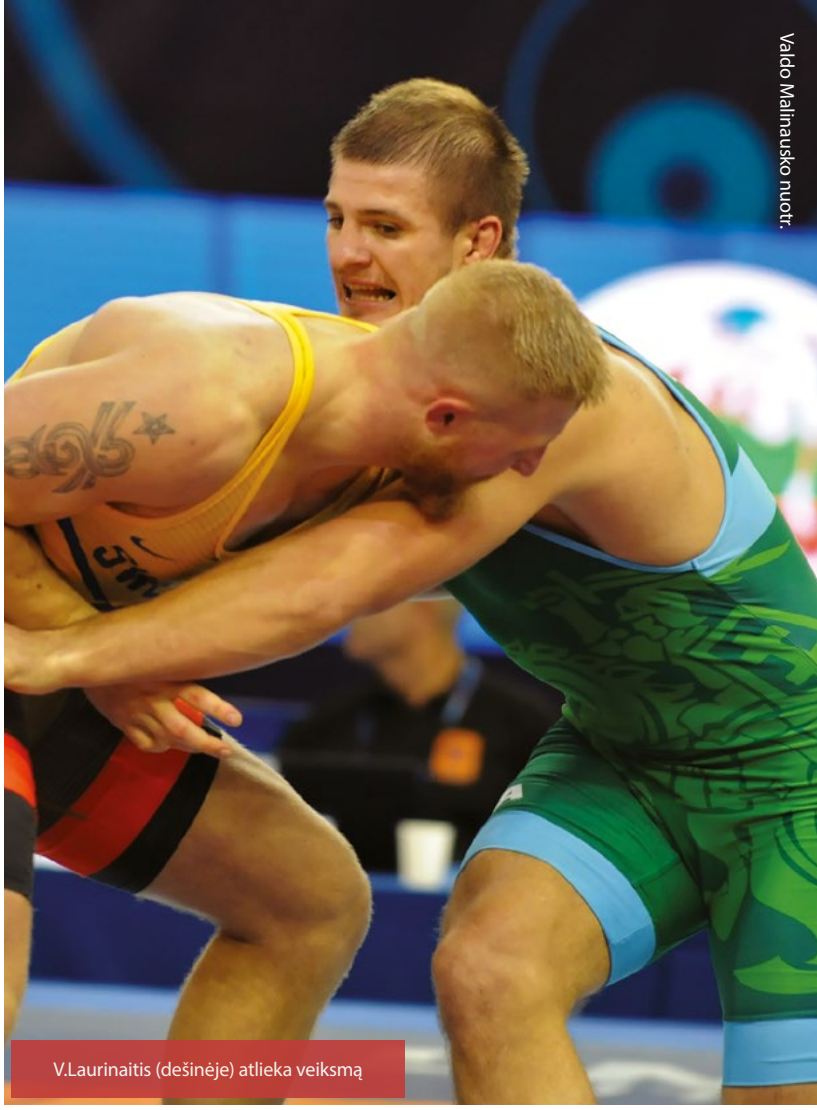

Valdo Malinausko nuotr.

V.Laurinaitis (dešinėje) atlieka veiksmą

Prieš kelis mėnesius atviraudamas sakėte, kad reikalinga pertrauka nuo kasdienių treniruočių. Buvo pora mėnesių karantininio poilsio. Kokia dabar nuotaika?

Jaučiuosi atsigavęs, užgijo traumuotas kojos kelis. Į salę visi grįžome motyvuoti, geros nuotaikos. Priklausau Sportininkų asociacijai. Mūsų internetiniuose pokalbiuose prisiskaičiau kitų sporto šakų atletų skundų, kad nebuvo sąlygų treniruotis, nes negalėjo patekti į sporto bazes. Bet aplinkui gausu miškų ir pievų, kur buvo galima padoriai treniruotis karantino sąlygomis. Juolab pavasaris tikrai buvo šiltas ir palankus. Šioje situacijoje suprasčiau plaukikus, penkiakovininkus – jiems buvo nelengva be vandens.

Be abejo, analizavote olimpinės atrankos situaciją. Ar daug yra jūsų svorio kategorijos varžovų, kuriuos nugalėti mažai šansų?

Manau, kad pagrindiniai favoritai pelnė olimpinius kelialapius pasaulio čempionate. Pirmasis šešetukas atrodo taip: rusas Musa Evlojevas, armėnas Arturas Aleksanianas, turkas Cenkas Ildemas, kubietis Gabrielius Rosillo Kindelanas, amerikietis Tracy Hancockas ir natūralizuotas Serbijai atstovaujantis gruzinas Michailas Kadžaja. Manau, šiek tiek sėkmė nusišypsojo lenkui Tadeuszui Michalikui. Liko keturi kelialapiai, mėginsiu vieną nugvelbti.

Ačiū, Viliau, už pasakojimą ir linkime, kad pavyktų kelialapį nugvelbti.

Dėkui. Bet dar turiu tokį prašymą. Po to, kai MRU metodininkė suabejojo mano gebėjimais, daviau sau žodį baigti mokslus. Parašykite, kad kai sėkmingai baigiau studijas, labai norėjau tai mane motyvavusiai metodininkei parodyti diplomą. Tačiau man nepavyko – ji buvo išėjusi motinystės atostogų. Tikiuosi, kad tiek ji, tiek mano angelai sargai profesorės Audronė Dumčienė bei Vilma Čingienė perskaitys šį interviu ir pasidžiaugs drauge su manimi. Aš laimingas, kad jų nenuvyliau.

FECHTUOTOJAI LAUKIA SAVOJO OLIMPIEČIO

LIETUVA TURĖJO VIENINTELĮ FECHTAVIMO SPORTO OLIMPIETĮ IR TAI BUVO GEROKAI SENIAU NEI PRIEŠ PUSĘ AMŽIAUS. „JAU LAIKAS VĖL TURĖTI OLIMPIETĮ“, – SAKO LIETUVOS FECHTAVIMO FEDERACIJOS PREZIDENTAS VYTAUTAS POLUJANSKAS.

LINA DAUGĖLAITĖ

V.Ažukaitė

T.Makarovas

LFF nuotr.

Karantinas baigėsi ir sportininkai grįžta į įprastą treniruočių ritmą. Treniruojasi ir fechtuotojai, bet dar ne visu tempu. „Mes labai priklausomi nuo įvairių sporto salių, kurios yra ir mokyklose. Bet prisitaikome, stovyklos vyksta, ruošiamės naujam 2020–2021 metų sezonui“, – sako V.Polujanskas.

Tiesa, koks jis bus, šiandien turbūt sunku pasakyti visiems. Varžybų grafikas liepos pradžioje dar buvo skurdus ir fechtuotojai težinojo vienintelių tarptautinių varžybų datą – spalio mėnesį Suomijoje, Espo mieste, planuojamas rengti Šiaurės šalių jaunių ir jaunimo fechtavimo čempionatas.

„O Europos čempionatai ir pasauliniai renginiai dar nėra žinomi. Bet artimiausiu metu vis tiek turėtume gauti žinių“, – viliasi V.Polujanskas.

Koks sportininkas be varžybų, kurios būtinos norint kelti meistriškumą ir pasitikrinti savo galimybes. Tad galbūt šiuo laikotarpiu planuojamas intensyvesnis varžybų maratonas Lietuvoje?

„Ieškome tokių galimybių. Rugsėjo 5–6 d. vyks Lietuvos suaugusiųjų čempionatas (individualių rungčių ir komandinis), kuris turėjo būti surengtas dar gegužę“, – atsako pašnekovas.

OLIMPINĖS VILTYS

Dėl pasaulinės pandemijos sustojus sportiniam gyvenimui, neįvyko ir balandžio mėnesį planuotas olimpinės atrankos turnyras, kuriame rengėsi dalyvauti du Lietuvos fechtuotojai – Viktė Ažukaitė ir Tomas Makarovas. Kaip ir olimpinės žaidynės, šis fechtuotojų olimpinės atrankos etapas nukeltas metams.

Zoniniai žemynų turnyrai – paskutinis šansas fechtuotojams prasibrauti į žaidynes. Norint keliauti į Tokiją, juose būtina užimti pirmą vietą. Kokie Lietuvos atstovų šansai?

„Sporte viskas realu, – vilčių iki paskutinio atrankos momento turi federacijos prezidentas. – Žiūrint į dabartinį pasirengimą, jie nebūtų favoritai. Bet sporte gali būti tavo arba ne tavo diena. Todėl visą laiką tikimės, kad tai įvyks. Juolab kad kalbant apie mūsų sportininkų pasirengimą ir galimybes, karantinas gali išeiti mums į naudą – buvo daugiau laiko fiziniam pasirengimui. Aišku, fechtavimo praktikos mažiau, bet ir kitų šalių sportininkai rengiasi tokiomis pat sąlygomis“, – svarsto V.Polujanskas.

V.Ažukaitė – jauna sportininkė, dar pernai startavusi jaunimo iki 23 m. varžybose, o šiemet jau perėjusi į suaugusiųjų kategoriją. T.Makarovas – buvęs penkiakovininkas, su suaugusiaisiais besivaržantis jau seniai. Beje, abu jie jau dirba treneriais: Viktė ėmė ugdyti jaunuosius fechtuotojus, Tomas dirba su penkiakovininkais.

Šiems pajėgiausiems fechtuotojams į atlapus kabinasi auganti pamaina. Itin nudžiugino jauno sportininko Leonardo Kalinino pasirodymas šių metų kovą Europos čempionate, kur jis užėmė 12 vietą. „Gaila, kad dėl viruso komanda ir būtent Leonardas neišvyko į pasaulio čempionatą Solt Leik Sityje (JAV), kuris turėjo vykti praėjus mėnesiui po Europos pirmenybių. Tikėjomės, kad jis pratęs savo žygį“, – apmaudo neslepia V.Polujanskas.

Ir ištaria dar vieną pavardę, kurią taip pat vertėtų įsidėmėti, – Arno Saloko, kuris pernai Europos jaunimo iki 23 m. čempionate liko šešioliktas.

„Su jais siekiame perspektyvos“, – viltis į jaunuosius sportininkus deda federacijos vadovas.

L.Kalininas
V.Polujanskas

VIENINTELIS OLIMPIETIS

Juozas Udras (1925–1991) – Lietuvos fechtavimo čempionas: špaga (1950–1953, 1955), durtuvu (1951, 1952), komandinio fechtavimo špaga (1953). Jis vienintelis lietuvių fechtuotojas, dalyvavęs olimpinėse žaidynėse: 1952 m. kaip SSRS rinktinės narys Helsinkio olimpinių žaidynių asmeninėje rungtyje užėmė 73 vietą, komandinėje – 11 vietą, 1956 m. Melburno žaidynėse tarp individualios rungties dalyvių liko 32-as, tarp komandų – septintas.

Ateitis – neapibrėžtas terminas. Ji gali būti labai arti, o gali būti toli kaip pats horizontas. Tad kada realiai būtų galima tikėtis šiuolaikinių riterių Lietuvos olimpinėje rinktinėje?

„Jau laikas turėti olimpietį. Jeigu olimpinė atranka būtų vykusi, atsakymas būtų aiškesnis jau šiemet. Kalbėti apie kitų metų olimpinę atranką anksti, nes dar nematėme, kaip Tomas su Vikte atrodo tarptautinėse varžybose. O jaunesni dar turi laiko“, – sako pašnekovas.

Beje, gali būti, kad ateityje turėsime ne tik olimpiečių, bet ir paralimpiečių. Fechtavimas – nauja sporto šaka, kurią pradėjo kultivuoti Lietuvos neįgalieji.

„Fechtavimo akademija, veikianti Vilniuje, numatė kryptį dirbti ir su neįgaliaisiais, pateikė projektą į Sporto rėmimo fondą, gavo finansavimą“, – prasitaria V.Polujanskas.

POPULIARĖJA

Fechtavimas – gražus sportas, o baltais kostiumais vilkintys sportininkai su špagomis rankose ne vieną bent trumpam nukelia į romantiškus muškietininkų laikus. Lietuvos fechtavimo federacijos vadovas neslėpdamas pasididžiavimo ištaria, kad ši sporto šaka – viena iš penkių, kuri buvo įtraukta į šiuolaikinių olimpinių žaidynių programą pradedant 1896-aisiais. Ir tai, pasak jo, dar viena priežastis, kodėl fechtavimas turi populiarėti Lietuvoje.

Nors priežasčių V.Polujanskas mato ir daugiau. „Reikalas tas, kad šis sportas, palyginti su kitais, santykinai nėra brangus. Jis gali užgimti ir komercinėmis sąlygomis, kas dabar ir vyksta. Be to, jaučiame ir gauname konkrečią finansinę ir kitokią paramą iš tarptautinės federacijos. Visi šie dalykai susideda“, – sako pašnekovas.

Iš viso Lietuvoje veikia dešimt privačių fechtavimo klubų. V.Polujanskas džiaugiasi, kad per pastaruosius trejus metus privačiomis lėšomis buvo įsteigti bent keturi fechtavimo klubai. Šiauliuose fechtuotojus pradėjo ugdyti „Geležinė kaukė“, Klaipėdoje „Klaipėdos riteriai“, Vilniuje – Fechtavimo akademija ir Edvino Krungolco fechtavimo klubas.

„Šiauliuose kurį laiką iš viso nebuvo fechtavimo, dabar jis čia atgimsta. Šiauliuose turime itin gerų perspektyvų. Tikimasi, kad jau šiais metais Šiaulių klubo treneriai bus priimti į savivaldybės sporto mokyklą“, – pokyčiais džiaugiasi federacijos prezidentas.

Tačiau kol kas tradiciškai stipriausi fechtuotojai auga Vilniuje ir Kaune. „Vilnius pradėjo vytis Kauną, nes Kaune istoriškai turėjome stiprių fechtuotojų, ir dar prieš dešimtmetį patys stipriausi klubai buvo Kaune – „Dvikova“ ir „Floretė“. O sostinėje prieš septynerius metus ėmus veikti klubui „Gintarinė špaga“, dabar jau du šio klubo treneriai dirba ir Vilniaus sporto centre. Džiugina Šiaulių progresas ir perspektyvos“, – sako V.Polujanskas.

Kalbėdamas apie tai, kodėl fechtavimas Lietuvoje dar nėra toks populiarus kaip kitos sporto šakos, federacijos vadovas pabrėžia trenerių trūkumą: „Reikalingi treneriai. Buvo laikotarpis, kai treneriams nebuvo patrauklu dirbti šį darbą, nebuvo geros finansinės sąlygos. Šiuo metu padėtis keičiasi, daugumoje klubų treneriais ateina dirbti specialistai, turintys ir kitas profesijas.“

Susiduria fechtuotojai ir su sporto salių stoka. „Visą laiką tą jaučiame. Naujieji Vilniuje ėmę veikti fechtavimo klubai irgi sprendžia salių bei laiko klausimą, nes mums skiriamas laikas – nuo 19 val. O mokyklinio amžiaus vaikams jau per vėlu. Taigi didžiausios bėdos – trūksta trenerių dirbti ir su jaunimu, ir su pažengusiais bei aukšto meistriškumo sportininkais ir salių. Ieškome įvairių galimybių, tai priklauso nuo mūsų entuziazmo, energijos, gebėjimo pristatyti fechtavimą kaip mokyklai, vaikams ir tėvams naudingą sportą ir t.t. Dirbame rinkos sąlygomis ir stengiamės užimti reikšmingesnę vietą sporto rinkoje“, – kasdienes darbo detales dėsto V.Polujanskas.

Prakalbus apie šios sporto šakos finansavimą, federacijos prezidentas visiškai nepuola juo skųstis. „Šiuo metu finansavimas, kurį mes gauname, ir ypač iš LTOK, mus tenkina. Ir tai, kad du sportininkai – V.Ažukaitė ir L.Kalininas jau antrus metus yra olimpinės pamainos sąrašuose, irgi didžiulė parama. Gavę šią paramą, turime parodyti progresą. Jeigu ne aukštumas pasiekti, tai bent demonstruoti progresą. Mūsų federacijos biudžetas ir lėšos, kurių skiriame rinktinės nariams pasirengti, kasmet vis didėja. Turime rėmėjų, jau ketvirtus metus mus remia „Arimex“. Tad kasmet kiekvienose varžybose lyderiai turi rodyti vis geresnius rezultatus. Dėl finansavimo neturėtume skųstis. Bet vis kalbame apie sporto bazių trūkumą. Yra daug vaikų, kurių poreikių negalime patenkinti“, – dar kartą šią problemą pabrėžia V.Polujanskas.

RANKA RANKON

Dėl trenerių stokos Lietuvoje kultivuojama tik špaga. „Neturime galimybių blaškytis ir perorientuoti trenerių į kitus ginklus. Yra tam tikras technikos skirtumas“, – paaiškina pašnekovas.

O dėl to, kad sportuojančiųjų nėra toks gausus būrys, kokio norėtųsi, Lietuvos fechtuotojai kol kas geriausių laimėjimų pasiekia individualiose rungtyse. Komandai reikia subręsti.

„Kol kas dėl nelabai didelės vidinės konkurencijos rezultatų siekiame su atskirais sportininkais. Dar negalime pasigirti, kad mūsų komanda gali būti pranašesnė už varžovus, nes vienu metu surinkti trijų keturių stiprių sportininkų į komandą dar nepavyksta“, – neslepia V.Polujanskas.

Konkurenciją Lietuvoje fechtuotojams sudaro penkiakovininkai. „Dirbame ranka rankon. Mes jiems padedame, jiems patogu, kad sparingo partnerių turi Lietuvoje, o mums jų fizinis pasirengimas ir meistriškumas taip pat reikalingas“, – sako federacijos prezidentas.

Todėl neatsitiktinai visų amžiaus grupių fechtavimo čempionatai yra atviri ir fechtuotojai į juos kviečia penkiakovininkus, kurie padidina sveiką konkurenciją.

„HEFORSHE“ – UŽ LYGYBĘ SPORTE

VISAME PASAULYJE MILŽINIŠKO SUSIDOMĖJIMO SULAUKUSI LYČIŲ LYGYBĘ SKATINANTI JUNGTINIŲ TAUTŲ KAMPANIJA „HEFORSHE“ PASIEKĖ IR MUS. LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO INICIJUOTAS PROJEKTAS SKATINA VYRUS SOLIDARIZUOTIS IR KARTU SU MOTERIMIS SIEKTI LYGYBĖS SPORTE, KEISTI STEREOTIPUS, BŪTI VIENINGA IR MATOMA POKYČIŲ JĖGA.

LINA MOTUŽYTĖ

Kipro Štreimikio nuotr.

Labuckų šeima

Kampanija „HeForShe“ startavo 2014 m. garsiąja britų aktorės Emmos Watson kalba Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke. Kino žvaigždė tuomet pasakojo apie savo kelią feminizmo link ir ragino siekiant lyčių lygybės įtraukti berniukus bei vyrus.

Vos per tris dienas prie projekto prisijungė per 100 tūkst. vyrų, tarp kurių – kadenciją baigęs JAV prezidentas Barackas Obama. Šiandien šią iniciatyvą palaiko milijonai žmonių visame pasaulyje – valstybių vadovai, verslininkai, sportininkai, pramogų pasaulio žvaigždės.

LTOK mūsų šalyje pradėta iniciatyva taip pat sulaukė didelio susidomėjimo ir palaikymo. Projektą globoja kadenciją baigusi prezidentė Dalia Grybauskaitė, o per atidarymo renginį dešimtys žinomų Lietuvos vyrų pasirašė simbolinėje solidarumo lentoje, taip išreikšdami palaikymą šiai iniciatyvai ir sportuojančioms moterims.

Projekto metu visuomenei pristatomos žinomų sportininkių ir jas palaikančių vyrų – sutuoktinių, kolegų, draugų – istorijos.

ŠEIMYNINIS DUETAS

Projektas „HeForShe“ Lietuvoje startavo įkvepiančia krepšininkų Giedrės ir Arno Labuckų istorija. 15 metų krepšinį žaidęs vyras pernai paskelbė apie karjeros pabaigą ir atsidėjo sūnaus auginimui. Šiandien jis – laimingas šeimos vyras, kuris stengiasi kuo stipriau palaikyti krepšinio aukštumų siekiančią žmoną Giedrę.

A.Labuckas daugiausia žaidė Lietuvos krepšinio lygoje, o G.Labuckienė, krepšinio pasaulyje turbūt geriau žinoma Paugaitės pavarde, rungtyniavo Lietuvos, Prancūzijos, Baltarusijos, Latvijos ir Lenkijos aukščiausiosios lygos ekipose.

Praėjusį sezoną Lietuvos rinktinės narė dėl nėštumo praleido, o pavasarį, kai sūnui Kevinui buvo vos trys mėnesiai, krepšininkei Liublino AZS UMCS klubas pateikė pelningą pasiūlymą.

Arnas taip pat sulaukė Lenkijos klubų susidomėjimo, pora svarstė galimybę ieškoti auklės ar prašyti tėvų pagalbos, tačiau galiausiai nusprendė, kad jų prioritetas – šeima ir augantis sūnus. Taip Arnas rugpjūtį jautriu instagramo įrašu pranešė apie karjeros pabaigą.

Toks Labuckų šeimos modelis kai kuriems pasirodė neįprastas, tačiau pora į diskusijas nesileidžia – gyvena taip, kaip patogu jiems.

„Lietuvoje yra nusistovėjęs standartas, kad žmona prižiūri namų ūkį. Mūsų šeimoje yra kitaip ir aš čia nematau nieko neįprasto. Džiaugiuosi, kad ir artimiems žmonėms nekyla klausimų, visiems čia natūralus dalykas.

Būna, kad rečiau sutinkami žmonės kartais klausia, ką dabar veikiu, ar nenoriu savęs kur nors realizuoti. Tuomet norisi pasiūlyti tokį gyvenimą išbandyti. Vyrams kartais atrodo, kad jei prižiūri vaiką, tvarkai buitį, tai nieko neveiki.

Tikrai siūlau pabandyti viskuo pasirūpinti ne dieną, ne savaitgalį, bet mėnesį ar ilgiau. Tuomet pažiūrėsime, kiek liks laiko savirealizacijai. Tai yra sunkiausias nemokamas darbas žmonijoje. Bet tai ir svarbiausias darbas – išauginti sūnų ir kuo stipriau palaikyti karjeros siekiančią žmoną“, – sako A.Labuckas.

A.Minkevičiūtė ir D.Streckis

Rugilė ir Linas Paražinskai

REGBININKĖ A.MINKEVIČIŪTĖ

Antroje kampanijos dalyje – regbio žaidėja ir vaikų trenerė Austėja Minkevičiūtė. Ji vadinama Šilutės regbio pradininke. Prieš daugiau nei ketverius metus į Lietuvą iš Airijos grįžusi moteris čia treniruoja vaikus, vadovauja regbio klubo „Klaipėdos kovas“ padaliniui ir dirba Šilutės sporto mokykloje.

Mažai kas žino, kad regbio pradžią Šilutėje lydėjo Austėjos asmeninio gyvenimo drama. Prieš ketverius metus moters gyvenimas apsivertė aukštyn kojomis. Daugiau nei dešimtmetį praleidusi Airijoje, ten pradėjusi žaisti regbį ir pagimdžiusi du sūnus, ji grįžo į Lietuvą, kur išgyveno skaudžias skyrybas ir pogimdyvinę depresiją.

„Regbio bendruomenę Šilutėje pradėjau burti sunkiausiu savo gyvenimo laikotarpiu. Bandžiau apsiprasti su mintimi, kad į Airiją nebegrįšime, kad vaikus auginsiu viena. Regbis man padėjo ne tik išgyventi skyrybų laikotarpį, bet ir greitai atsitiesti po gimdymo. Nors mano keliai su sutuoktiniu išsiskyrė, galiu ilgai vardyti vyrus, kurie patikėjo manimi ir palaikė. Vyrus, kurie kasdien prisideda prie moterų regbio kūrimo, nes supranta, kad tai – visų mūsų reikalas“, – primena A.Minkevičiūtė.

Moterų regbis – vienas iš Lietuvos regbio federacijos prioritetų, todėl generalinis sekretorius Irmantas Kukulskis nuolat skatina A.Minkevičiūtę dalyvauti tarptautiniuose projektuose, kelti kvalifikaciją ir kurti pokyčius Lietuvoje. Buvęs Lietuvos moterų rinktinės treneris Donatas Streckis šią regbininkę paskatino lankyti trenerio kvalifikacijos kursus ir padėti jam treniruoti vaikus. O galiausiai pasiūlė tapti jo įkurto regbio klubo „Klaipėdos kovas“ Šilutės padalinio vadove.

Iš aplinkinių sulaukusi didžiulio palaikymo šiandien Austėja stengiasi griauti regbį supančią stigmą ir skatina merginas išbandyti šią sporto šaką. Ji taip pat yra Lietuvos tautinio olimpinio komiteto Lyčių lygybės sporte komisijos narė.

„Labai skiriasi, – paprašyta palyginti moterų regbio padėtį Lietuvoje ir Airijoje sako Austėja. – Pirmiausia Airijoje kiekvienas klubas turi moterų komandą. Merginų rungtynes stebi pilni stadionai, apie 3 tūkst. žmonių. Merginos masiškai žaidžia regbį. Pas mus skaičiai yra gerokai mažesni.

Lietuvoje regbis dar laikomas vyrišku sportu. Todėl moterys nuolat perspėjamos, kad susižeis, voliosis purve, bus didelės ir raumeningos, o tai esą nemoteriškas bruožas. Deja, bet pas mus egzistuoja stiprus grožio kultas. Ką daryti? Gerbti moters pasirinkimą“, – pataria A.Minkevičiūtė.

D.Streckis visiems, kurie mano, kad regbis – nemoteriškas sportas, turi vieną atsakymą: „Kai treniravau Klaipėdos moterų komandą ir išgirsdavau tokias kalbas, pasiūlydavau ateiti į treniruotę, pažiūrėti ir išbandyti. Moterims palaikymo labai reikia, jos dirba ne mažiau nei vyrai.“

RUGILĖ IR LINAS PARAŽINSKAI

Trečioji istorija atvedė į ledo ritulio areną. Prieš 15 metų šešiametė Rugilė Paražinskaitė savaitgalius leisdavo ledo arenose, stebėdama žaidžiantį tėtį Liną. Šiandien jis palaiko ledo ritulį pamilusią dukrą.

„Kai pirmą kartą nuvedžiau septynmetę Rugilę ant ledo, kartu buvo ir du jos pusbroliai. Tuomet vienas jų apsiverkė nenorėdamas čiuožti, kitam iš jaudulio pradėjo pilvą skaudėti. O Rugilė nučiuožė. Nukrito, atsistojo ir toliau čiuožė.

Pamenu, man ir gera pasidarė, ir jaudulys apėmė supratus, kad čia kažkas bus. Nors, žinoma, tada net svajoti negalėjau, kad ji taps rinktinės žaidėja ar kad mes apskritai moterų rinktinę turėsime“, – pasakoja L.Paražinskas.

Šiandien R.Paražinskaitė ledo ritulį žaidžia ir vyrų mėgėjų, ir moterų komandose, padeda tėčiui treniruoti vaikus ir yra praėjusiais metais pirmą kartą istorijoje suburtos Lietuvos moterų ledo ritulio rinktinės narė. Bulgarijos sostinėje Sofijoje vykusiame pasaulio moterų ledo ritulio čempionato III diviziono turnyre lietuvės iškovojo dvi pergales.

Nors ledo ritulininkės Rugilės kelias nebuvo lengvas, tėtis visada šalia: nuo pirmosios suburtos komandos jo įkurtoje ledo ritulio mokykloje, kurioje dukra žaidė su berniukais, iki rinktinės – L.Paražinskas yra nacionalinės moterų komandos trenerio asistentas.

„Ledo ritulys man patiko, tačiau nebuvo lengva. Žaisti pradėjau būdama dešimties, komandoje buvau vienintelė mergaitė. Tuomet pamatyti mergaitę, žaidžiančią ledo ritulį, buvo labai neįprasta. Jei per treniruotę man nepavykdavo padaryti pratimo, berniukai traukdavo per dantį. Kartais sulaukdavau net raginimų nulipti nuo ledo ar kaltinimų. Mažą mergaitę tas labai paveikdavo.

Tačiau tėtis jau tada stipriai pasisakė už lygybę sporte. Jis po kiekvienos treniruotės surinkdavo komandą ir aiškindavo, kad merginos ir vaikinai yra lygūs ir gali užsiimti kokiu nori sportu. Šią praktiką išlaikėme iki šių dienų. Dabar mūsų mokykloje sportuoja keturios mergaitės. Visada stengiamės pabrėžti, kad jos yra lygios, ir neleidžiame jokios diskriminacijos“, – patikina Rugilė.

„Kodėl pradėjau apie tai kalbėti? Nes ir mano dukra žaidžia. Aš nenoriu, kad ją įžeistų, kad ji su ašaromis išeitų iš treniruotės.

Kiekvieną rugsėjį važinėju po mokyklas, darželius ir kviečiu vaikus žaisti ledo ritulį. Tarp norinčiųjų atsiranda daug mergaičių, tačiau jos netrukus mokytojų būna sustabdomos: tavęs tėvai neleis, tu mergaitė... Tegul ateina ir bando. Pabandys savaitę, dvi, nepatiks – eis į kitą sporto šaką. Juk prievartos nėra. Tačiau galimybė pabandyti turi būti suteikiama kiekvienam, nepriklausomai nuo lyties“, – sako Linas.

PATOGI, TVARI IR TAUTIŠKA

LIEPOS 23 DIENĄ, LIKUS LYGIAI METAMS IKI Į 2021-UOSIUS NUKELTŲ TOKIJO OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ ATIDARYMO, VILNIUJE ĖSANČIAME JAPONIŠKAME SODE LIETUVOS TAUTINIS OLIMPINIS KOMITETAS KARTU SU „LTEAM“ KOMANDOS NARIAIS OFICIALIAI PRISTATĖ LIETUVOS OLIMPINĖS RINKTINĖS APRANGĄ, KURIĄ SUKŪRĖ PASAULINIO SPORTINIO PREKĖS ŽENKLO GAMINTOJA „4F“.

JAUNIUS SARAPAS

Vytauto Dranginio nuotr.

Iš kairės: S.Ritteris, M.Valčiukaitė, D.Zagainova, J.Kinderis

Šią kolekciją pirmieji dar vasario mėnesį išbandė olimpiniai medalininkai irkluotojai Saulius Ritteris ir Milda Valčiukaitė, Varšuvoje dalyvavę specialioje fotosesijoje.

„Pirmas įspūdis buvo geras – kolekcija ryški, su daugybe lietuviškų akcentų. Manau, tikrai išsiskirsime tiek atidarymo ceremonijoje, tiek sporto bazėse, – vertino 2016 m. olimpinis vicečempionas S.Ritteris. – Man asmeniškai labiausiai patiko marškiniai, kurie ir patogūs, ir yra gražiai išsiuvinėti lietuviška simbolika. O kalbant apie sportinę aprangą, ji lanksti, nespaudžianti, lengva ir kvėpuojanti. Matyti, kad įdėta daug pastangų, kol ji buvo pritaikyta pagal sportininkų poreikius.“

Kartu su irkluotojų pora visuomenei Tokijo olimpinę kolekciją pristatė žaidynėse debiutuosianti trišuolininkė Diana Zagainova bei trečiąkart svarbiausiame pasaulio sporto renginyje startuosiantis penkiakovininkas Justinas Kinderis.

Visi keturi kelialapius į Japoniją jau turintys „LTeam“ nariai renginyje vilkėjo paradinius drabužius, kurių dizainą sukūrė 2018 m. konkursą laimėjusi dizainerė Oksana Ragauskienė.

Atidarymo ceremonijai skirtos net dvi aprangos versijos – vyrai galės rinktis kostiumą su šonine juostele papuoštomis kelnėmis arba šortais, o moterims sukurti klasikiniai polo marškinėliai ir siauras sijonas arba moderni suknelė, dėvima kartu su švarku.

„Galutinė drabužių dizaino idėja išsirutuliojo iš kelių variantų, kuriuose norėjau panaudoti tautinius motyvus bei mums visiems taip puikiai žinomas trispalvės spalvas. Įgyvendinant idėją raštus pakeitė trispalvės juostelės, tačiau bendras vaizdas vis dar liko atpažįstamas iš tolo ir sodrus.

Kadangi tai paradiniai drabužiai, skirti delegacijai žengti per olimpinių žaidynių atidarymą ir uždarymą, norėjau, kad tiek stadione, tiek per televiziją reginį stebintys žiūrovai iš tolo pamatytų asociatyvias spalvas ir iš karto mus susietų su Lietuva, kad tai būtų ryšku, aišku ir, be abejo, funkcionalu“, – savo idėja dalijosi O.Ragauskienė.

„Šia apranga norima pasakyti, kad mes esame ryškūs, išskirtiniai, pozityvūs, nestokojame teigiamos, gyvybingos energijos. Žalią spalvą kaip pagrindinę pasirinkau dėl to, kad tai vilties spalva, raudona drąsos, o geltona – gerovės, saulės ir aukso medalių“, – šypsodamasi pridūrė dizainerė.

„Labai laukiau šio momento – buvo įdomu pamatyti naujas aprangas, jų dizainą, spalvinę kompoziciją, – sakė D.Zagainova. – Labiausiai patiko pats aprangos dizainas ir medžiagų pasirinkimas. Taip pat maloniai nustebino Tokijo žaidynių logotipas. Nors

Alfredo Piliačio nuotr.

D.Gudzinevičiūtė ir Sh.Yamasaki

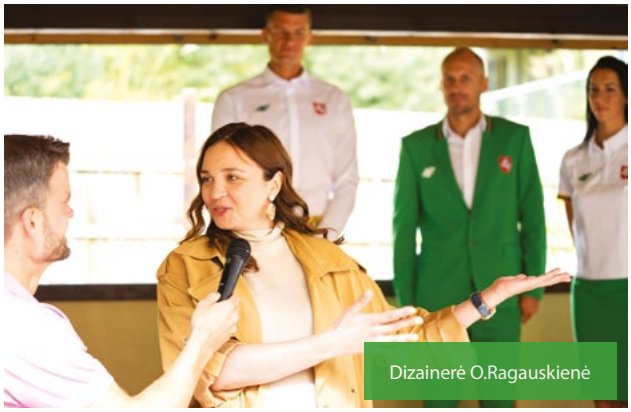

Dizainerė O.Ragauskienė

Tamsiai mėlyna – Trakų regiono ežerų spalva

S.Ritteris ir M.Valčiukaitė specialioje fotosesijoje Varšuvoje

tai smulkmena, bet ji labai svarbi, padaranti aprangą išskirtinę ir primenanti, kad tai vis dėlto olimpinė kolekcija. O paradinė apranga patogi, nevaržo judesių, bet kartu labai gražiai paryškina siluetą."

Šioje olimpinėje kolekcijoje nacionalinės Lietuvos spalvos buvo transformuotos panaudojant jų neonines alternatyvas. Intensyvi žalia spalva, tolygiai pereinanti į ryškią geltoną, sukuria sportišką ir vasarišką stilių. Gyvybingi citrinos ir žaliosios citrinos atspalviai naudojami ir spaudiniuose, iškirpimų konstrukcijose bei spalviniuose gradientuose.

O Lietuvos vėliavą vaizduojančiuose elementuose išsaugoti originalūs geltonos, žalios ir raudonos spalvų atspalviai. Aprangos taip pat paženklintos „LTeam" komandos simboliu – stilizuotu ąžuolo lapu.

Panaudoti tamsiai mėlyną spalvą „4F" kūrybinę komandą įkvėpė vaizdingi Trakų regiono ežerai. Ji kaip sportinės ir laisvalaikio aprangos pagrindas buvo pasirinkta ir dėl praktinių priežasčių bei galimybės sukurti siluetą ir pagrindiniuose drabužiuose išryškinti Lietuvos vėliavos spalvas.

„Praėjusią vasarą tiek Europos žaidynėse, tiek Europos jaunimo olimpiniame festivalyje mūsų delegaciją buvo galima lengvai pastebėti net ir sėdint tolimiausioje tribūnoje. Buvome išskirtiniai ir itin ryškūs, taip pat sulaukėme daug komplimentų, – prisiminė LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė. – Ši kolekcija su dar daugiau tautinių simbolių – viso to tęstinumas, tad net neabejoju, kad vilkėdami šias aprangas Lietuvos delegacijos nariai bus pastebėti."

Kurdami Lietuvos olimpinę kolekciją „4F" dizaineriai atsižvelgė ir į oro sąlygas Tokijuje, todėl buvo nuspręsta naudoti lengvumu išsiskiriančius, orui pralaidžius, greitą džiūvimą garantuojančius, kvapų kontrolę turinčius ir nuo UV spindulių net penkis kartus labiau nei medvilnė apsaugančius audinius. Siuvant aprangą taip pat buvo naudojami iš kavos perdirbti siūlai bei iš plastikinių butelių gaminamas audinys. Šios medžiagos atitinka aukščiausius ekologinius sertifikatus.

„Svarbiausias kriterijus renkantis technologijas ir medžiagas – galimybė aprangas kuo tinkamiau pritaikyti prie oro sąlygų žaidynių metu. Mes suprantame, kad tokio aukšto lygio sportininkams net menkiausia detalė yra svarbi, todėl koncentravomės į lengvus ir kūnui kvėpuoti leidžiančius audinius, užtikrinsiančius sportininkų komfortą. Taip pat nepamiršome tvarumo svarbos, tad kolekcijoje – itin didelis perdirbtų medžiagų panaudojimo procentas bei daugiausia Europoje vykusi gamyba", – kūrybos detales atskleidė „4F" vyriausiasis dizaineris Wojciechas Harus.

„4F" geriausius šalies sportininkus rengia nuo 2019-ųjų. Su jų pagaminta apranga mūsiškiai dalyvavo Europos žaidynėse, jaunimo žiemos olimpinėse žaidynėse bei Europos jaunimo vasaros ir žiemos olimpiniuose festivaliuose.

Pasipuošti Tokijo žaidynėms skirtomis Lietuvos olimpinės rinktinės aprangomis galės ir šalies sporto gerbėjai. Dalimi kolekcijos aprangų bus prekiaujama „LTeam" el. parduotuvėje. Ją galima rasti adresu *www.lteam.lt/parduotuve*.

„Labai gražios uniformos – matome tradicinę lietuvišką žalią spalvą. Labai tikiuosi ir linkiu, kad Japonijos žmonėms ši apranga patiks ir jie gausiai palaikys Lietuvos sportininkus", – sakė pristatymo renginyje apsilankęs Japonijos ambasadorius Lietuvoje Shiro Yamasaki.

Be Lietuvos, „4F" Tokijuje dar rengs Lenkijos, Latvijos, Serbijos, Kroatijos, Slovakijos, Graikijos ir Šiaurės Makedonijos sportininkus.

Šiuo metu teisę varžytis Tokijo olimpinėse žaidynėse yra iškovoję 23 „LTeam" komandos nariai.

KEIČIASI PLANAI, BET NE TIKSLAS

TOKIJO OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ KELIALAPIO SIEKIANTI UTENIŠKĖ DISKO METIKĖ IEVA ZARANKAITĖ – APIE STUDIJAS JAV, ĮVEIKTĄ 60 M RIBĄ, ŠIEMETINIUS TIKSLUS.

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Alfredo Pliadžio nuotr.

I.Zarankaitė

Disko metikė dar nuo mokyklos laikų turi įprotį susirašyti didžiausius metų tikslus ir juos įgyvendinti. Paklausta, kokie jos šių metų tikslai, sportininkė atsako: „Esu organizuotas žmogus, todėl mėgstu matyti bendrą vaizdą: ar tai būtų namų darbai, egzaminai, varžybos, ar kita veikla. Kasmet susirašau tikslus, nes tikiu pasąmonės galia. Juos matydama kiekvieną dieną savotiškai programuoju savo mąstymą. Pernai baigusi magistro studijas Amerikoje nusprendžiau metus skirti tik sportui. Šio sezono tikslai buvo tikrai dideli: diską mesti toliau nei 60 metrų, iškovoti kelialapį į Tokijo olimpines žaidynes, o per Europos čempionatą – patekti į finalą."

Tačiau koronaviruso pandemija ir karantinas pakoregavo talentingos disko metikės planus. Naujasis jos šių metų sezono tikslas – per visas varžybas stabiliai diską mesti toliau nei 60 metrų ir apginti pernai iškovotą Lietuvos čempionės titulą.

I.Zarankaitė kilusi iš sportinės šeimos. Jos mama Vita Zarankienė – buvusi lengvaatletė, ji baigė Panevėžio internatinę sporto mokyklą ir mėtė diską. Ją treniravo olimpinių čempionų Romo Ubarto ir Virgilijaus Aleknos treneriai, dabar jau šviesaus atminimo Jonas Barauskas (Panevėžyje) ir Rimantas Kalibatas (Vilniuje).

Pernai V.Zarankienė dalyvavo pasaulio meistrų čempionate Torunėje (Lenkija) ir savo amžiaus grupėje pelnė bronzos medalį. Ji Utenos daugiafunkcio sporto centro direktoriaus pavaduotoja ir lengvosios atletikos trenerė, treniruoja ir dvi savo dukras Ievą bei Eglę, kurios mėto diską ir stumdo rutulį.

Anksčiau sportavo ir Ievos su Egle sesuo Ugnė, kuri iki šeštos klasės lankė plaukimo treniruotes, bet vėliau nutolo nuo sporto ir pasirinko muziką. Šiemet ji baigė bakalauro studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje.

Jau pernai diską planavote mesti toliau nei 60 metrų, tačiau tą padarėte šiemet ir pagerinote mamos rekordą. Karantino sąlygomis radote puikią išeitį intensyviai treniruotis – tėtis išliejo disko metimo sektorių, kuriame kartu su Egle treniravotės. Kam kilo mintis įrengti namų sektorių? – *paklausėme Ievos Zarankaitės.*

Kai kovo mėnesį Lietuvoje buvo paskelbtas karantinas, mudvi su mama buvome treniruočių stovykloje Portugalijoje ir rengėmės tada dar neatšauktam šių metų sezonui. Bet kasdien padėtis keitėsi ir blogėjo.

Kai ten buvo uždarytos sporto bazės, iš karto nusprendėme grįžti namo. Kelionės metu ir kilo mintis namie įsirengti sektorių, nes jautėme, jog karantinas gali užtrukti, nenorėjome prarasti puikios sportinės formos. Grįžusios izoliavomės kaimo namelyje, o tuo metu tėtis su kaimynu mums įrengė namų sporto bazę.

Sakoma, kad apetitas kyla bevalgant. Gal šiemet bandysite įvykdyti ir olimpinį normatyvą?

Apetitas tikrai ateina bevalgant. Daug metų svajojau apie 60 metrų, o šiemet pagaliau tą ribą įveikiau. Olimpinis normatyvas gana aukštas (63 m 50 cm), bet įveikiamas. Šį sezoną norėtųsi mesti kuo arčiau olimpinio normatyvo.

2019-ieji jums buvo sėkmingi: baigėte magistro studijas Floridos valstybiniame universitete, kuriame mokėtės sporto vadybos, universiadoje pelnėte bronzos medalį, per Lietuvos čempionatą laimėjote du aukso medalius – disko metimo ir rutulio stūmimo sektoriuose. Mokslai baigti, vadinasi, rūpesčių mažiau ir daugiau laiko sportui?

Metai tikrai buvo sėkmingi, bet kartu ir sunkūs. Mokslus derinau

ne tik su sportu, bet ir su trenerio asistentės darbu, todėl pagrindinis sezono pasirengimas vyko grįžus į Lietuvą. Tada šimtu procentų atsidaviau sportui ir pavyko pasiekti svarių rezultatų bei pergalių.

Smagu, kai šimtaprocentinis atsidavimas vienam tikslui duoda vaisių, todėl tikslas lieka tas pats – olimpinės žaidynės.

Ar ir toliau specializuositės dviejose rungtyse, ar pasirinksite vieną?

Esu disko metikė. Rutulį stumdau tik kartą per savaitę, kad pakeisčiau aplinką ir pailsėčiau nuo savo pagrindinės rungties. 2019 m. nusprendžiau pakeisti rutulio stūmimo techniką. Man mokymosi procesas patiko ir davė puikių rezultatų.

Kadangi abiejų įrankių metimo technika panaši, nuolat stiprinu visas metimo pozicijas ir tai man padeda gerinti abiejų rungčių rezultatus. Ir toliau būsiu disko metikė, bet kartais pastumdysiu ir rutulį.

Prasitarėte, kad studijuodama Floridoje dar dirbote trenerio asistente. Gal ketinate žengti mamos pėdomis?

Studijuodama turėjau galimybę būti trenerio asistente. Išmokau daug, nes kai buvau tik sportininkė, atstovaujanti universitetui, rūpinausi tik savo sveikata bei rezultatais. Tapusi trenerio asistente, turėjau rūpintis ir treniruoti sportininkus, atlikti daug įvairios veiklos – nuo įrangos užsakymo, varžybų programos planavimo ir įgyvendinimo iki kelionių su sportininkais po Ameriką. Man tai patiko.

Per svarbiausius metų startus, pradedant 2011 m. Europos jaunimo olimpiniu festivaliu Trabzone, jus dažnai lydi ketvirtosios vietos. Ar nekausto psichologinė baimė?

Per savo karjerą esu užėmusi daug ne tik ketvirtų, bet ir devintų, tryliktų vietų. Tai yra pačios skaudžiausios vietos, nes skiria nuo medalio, finalo ar nuo atrankos, kuri suteikia dar vieną galimybę pakovoti.

Universitete turėjau galimybę bendrauti su daug patirties turinčiais treneriais, prityrusiais profesionaliais sportininkais ir psichologais. Jie man padėjo suprasti psichologijos svarbą sporte, mokė kontroliuoti savo mintis ne tik per varžybas, bet ir treniruotėse. Psichologinės baimės nebeliko, liko tik sunkios psichologinės treniruotės.

Per treniruotes, varžybas, namie būnate kartu su mama. Kaip sutariate?

Sutariame puikai. Aišku, būna ilgų diskusijų, pratimų ieškojimų, varžybų stebėjimų, bandymų kažką keisti, tobulinti, bet visa tai veda vieno tikslo link. Būna, kad net per vakarienę mama pašoka nuo kėdės ir pradeda šnekėti, rodyti, ką blogai dariau per treniruotę.

Savo karjerą kartu su seserimis pradėjote nuo plaukimo, kuris jums sekėsi geriausiai – įvykdėte sporto meistro normą, tapote Lietuvos suaugusiųjų čempione ir prizininke. Kada jūsų gyvenime atsirado lengvoji atletika?

Nuo mažens mama mus vesdavosi į lengvosios atletikos treniruotes, veždavosi į varžybas. Visa tai ir užsifiksavo pasąmonėje, nors man plaukimas labai patiko. Kai lankiau šeštą klasę, mama pradėjo kalbinti pabandyti mesti diską.

Užsikabinau per pirmąsias disko metimo varžybas, kuriose užėmiau antrą vietą – tiesa, iš dviejų dalyvavusių sportininkių. Nuo tada pradėjau derinti dvi sporto šakas: plaukimas – rudenį ir žiemą, diskas ir rutulys – pavasarį bei vasarą. Kai baigiau mokyklą, teko pasirinkti vieną sporto šaką. Savo pasirinkimu dabar džiaugiuosi, bet kartais vis dar pasvajoju ir apie plaukimo varžybas.

Kuri pergalė suteikė daugiausiai džiaugsmo ir motyvacijos?

Pernai laimėtas bronzos medalis pasaulinėje studentų universiadoje. Iki pat varžybų pabaigos meldžiausi, kad tik paskutiniu bandymu manęs kas nors neaplenktų ir nelikčiau ketvirta. Kai kitos varžovės toliau už mane nenumetė, negalėjau patikėti, kad pagaliau iškovojau medalį. Tai suteikė daug džiaugsmo ir motyvacijos sportuoti toliau, nebijoti svajoti ir siekti užsibrėžtų tikslų.

Kiek kartų per savaitę treniruojatės, kokiose tarptautinėse varžybose šiemet planuojate dalyvauti?

Šiuo metu treniruojuosi dešimt kartų per savaitę po maždaug 2–3 valandas. Keturias treniruotes praleidžiu štanginėje ir šešias – stadione. Šiemet nusprendėme varžytis tik Lietuvoje, todėl pagrindinės varžybos bus rugpjūčio 7–8 d. vyksiantis Lietuvos čempionatas, 14–15 d. Baltijos šalių komandinis čempionatas ir 22 d. – Lietuvos lengvosios atletikos federacijos taurės atviros varžybos.

Kokius tikslus kelsite prieš Lietuvos čempionatą?

Lietuvos čempionatas šiemet man bus svarbiausios varžybos, todėl tikslai irgi aukščiausi. Norėčiau dar labiau priartėti prie olimpinio normatyvo ir, žinoma, apginti čempionės vardą.

Jūsų tėtis Arūnas Zaranka – gerai žinomas Utenos fotografas. Tikriausiai turite sukaupusi savo nuotraukų archyvą?

Nuotraukų ir įvairių vaizdajuosčių tikrai esu nemažai sukaupusi. Kartais pasižiūriu į tas nuotraukas ir atrodo, kad prisimenu kiekvieną akimirką, kiekvieną emociją.

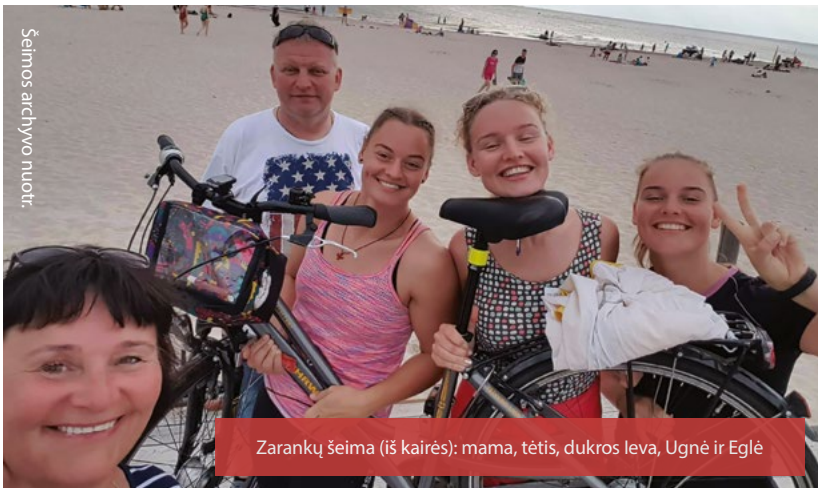
Šeimos archyvo nuotr.

Zarankų šeima (iš kairės): mama, tėtis, dukros Ieva, Ugnė ir Eglė

Koks jūsų laisvalaikis, ką per jį veikiate?

Sezono metu laisvalaikio nedaug. Sekmadienis – šventa diena, kuriai atėjus norisi patinginiauti, pagulinėti ir apie nieką daug negalvoti. Kai yra galimybė kažką nuveikti, kažkur nukeliauti, privalau saugotis, nes neatsargus žingsnis ar judesys gali virsti trauma.

Stengiuosi susitikti su draugais ir ramiai praleisti laiką žaisdama stalo žaidimus. Kai baigiasi vasaros sezonas, laisvalaikis tampa aktyvesnis. Mėgstu važinėti dviračiu, riedučiais, eiti į žygius, žaisti tinklinį, badmintoną, mėgstu plaukioti.

Jūsų sesuo Eglė pernai buvo išrinkta į Utenos savivaldybės tarybą ir tapo jauniausia savivaldybės nare Lietuvoje. Nesirengiate žengti jos pėdomis?

Šiuo metu visą dėmesį esu sutelkusi į sportą, o ateitis parodys tolesnį kelią.

Kaip manote, ar kitąmet Tokijuje bus tolimi disko metikių skrydžiai? Jeigu pati iškovosite kelialapį, kokius tikslus ten nuvykusi kelsite?

Sunku spėti rezultatus. Tikiuosi, kad metimai bus tolimi. Nuostabu stebėti toli skriejantį diską. Jei pavyks iškovoti kelialapį, tikslus kelsiu pačius aukščiausius.

Šakių „Gulbelės“ komanda pasaulio reitinge yra šešta

krepsinioamatai.lt nuotr.

ANT DIDŽIULĖS BANGOS

LIETUVOJE IR VISAME PASAULYJE KAIP ANT MIELIŲ POPULIARĖJA 3X3 KREPŠINIS, KURIS JAU YRA TAPĘS OLIMPINE SPORTO ŠAKA. MŪSŲ ŠALIES TRIJULIŲ KREPŠINIO ATSTOVAI TURI GERĄ GALIMYBĘ KITĄMET VYKTI Į TOKIJĄ.

VAIDAS ČEPONIS

Palangoje buvo surengti trys „Hoptrans 3x3“ turnyro etapai. Krepšininkų kovos sulaukė itin didelio dėmesio ne tik Lietuvoje, bet ir toli už jos ribų. Epizodai, rungtynių transliacijos bei įvairūs vaizdai vien iš pirmojo varžybų etapo pasiekė apie tris milijonus žmonių visame pasaulyje.

TEKS ĮVEIKTI ATRANKĄ

Pasak specialistų, Lietuvos trijulių krepšinio žaidėjų meistriškumas aukštas, todėl realu, kad jie gali patekti į 2021 m. Tokijo olimpines žaidynes.

„Manau, tikimybė, kad lietuviai žais Japonijoje, yra 60–65 procentai“, – optimistiškai mūsiškių šansus „Olimpinei panoramai“ vertino trijulių krepšinio Lietuvoje vienas didžiausių propaguotojų, vyrų rinktinės treneris Dainius Novickas.

Olimpinėse žaidynėse iš viso varžysis aštuonios vyrų 3x3 krepšinio rinktinės. Tokią teisę jau užsitikrino Serbijos, Kinijos, Rusijos ir šeimininkai Japonijos krepšininkai.

Tris vietas gaus atrankos varžybose geriausiai pasirodžiusios komandos. Pagrindinis atrankos turnyras kitų metų gegužę bus surengtas Austrijoje. Paskui bus dar vienas turnyras dėl vieno kelialapio.

Šiame turnyre jėgas išbandys 20 rinktinių. Jos suskirstytos į keturias grupes. Jau aišku, kad mūsų šalies ekipa atsidūrė B grupėje, kurioje rungtyniaus su JAV, Belgijos, Naujosios Zelandijos ir Pietų Korėjos krepšininkais. Į kitą etapą prasibraus po dvi geriausias grupių rinktines. Paskui, pritaikius atkrintamųjų varžybų sistemą, paaiškės pajėgiausios ekipos.

NEATLAIKĖ ĮTAMPOS

Kas atstovaus Lietuvai? Ilgą laiką buvo manoma, kad mūsų šalies garbę gins Šakių „Gulbelės“ krepšininkai (Paulius Beliavičius, Šarūnas Vingelis, Aurelijus Pukelis, Marijus Užupis), kurie skynė pergales tarptautinėje arenoje, o pasaulio klubų reitinge šiuo metu užima itin aukštą šeštą vietą.

Visi jie gerai susižaidę, nes kelerius metus kartu atstovauja Šakių „Vyčio“ klubui, kuris rungtyniauja antroje pagal pajėgumą šalyje Nacionalinėje krepšinio lygoje.

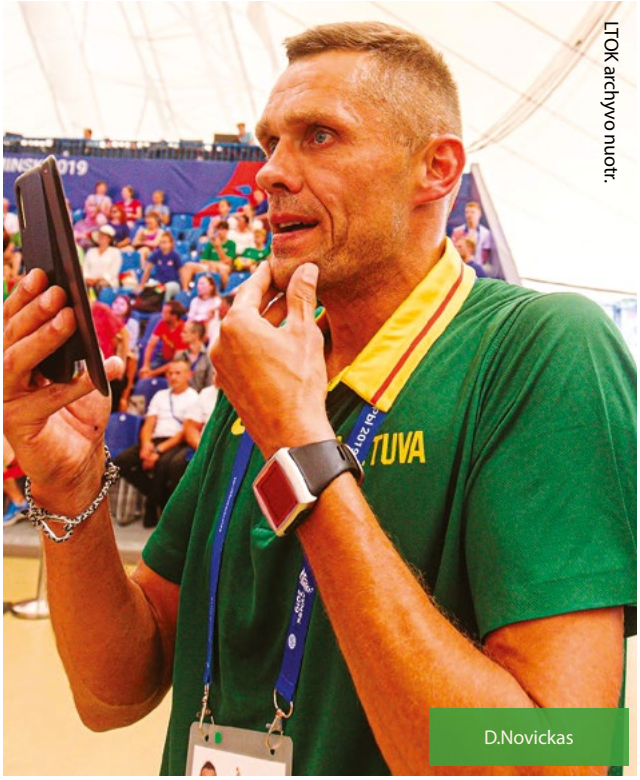
LTOK archyvo nuotr.

D.Novickas

Dalis specialistų manė, kad „Gulbelė“ pranoks visus varžovus „Hoptrans 3x3“ turnyre. Kai kurie ekspertai prognozavo, kad šakiečiai 3x3 dvikovose netgi pranoktų pačius Kauno „Žalgirio“ krepšininkus.

Tačiau realybė pasirodė kitokia. „Gulbelė“ nelaimėjo nė vieno iš pirmųjų dviejų etapų. Abiejuose triumfavo Utenos „Juventus“ ekipa, kuriai atstovauja Lietuvos krepšinio lygos žaidėjai (Žygimantas Skučas, Ignas Vaitkus, Gintautas Matulis, Vytautas Šulskis, Darius Tarvydas).

„Mano nuomone, „Gulbelės“ krepšininkai nesusitvarkė su įtampa. Jie jautė didžiulį psichologinį spaudimą prieš šį turnyrą, nes daugybė žmonių nuolat kalbėjo, kad Šakių komanda klupdys visus varžovus. Jei kai kurios kitos komandos nebūtų labai rimtai pasirengusios šioms varžyboms, spėju, kad „Gulbelė“ būtų laimėjusi. Tačiau „Juventus“, Kauno rajono „Tauras“, kuriame žaidė Lietuvos salės krepšinio rinktinės narys Jonas Mačiulis, keletas kitų ekipų itin daug laiko ir dėmesio skyrė turnyrui Palangoje. Dėl to „Gulbelės“ pralaimėjimai man nebuvo staigmena“, – sako D.Novickas.

VERŽIASI IR J.MAČIULIS

Lietuvos 3x3 krepšinio asociacijos vadovai dar spręs, kurie krepšininkai vyks į lemiamas olimpinės atrankos varžybas. Pasak D.Novicko, galbūt bus surengta stovykla, į kurią pakvies apie dešimt žaidėjų, o tada išrinks geriausius.

Trijulių šalies rinktinėms gali atstovauti tik tie krepšininkai, kurie dalyvauja 3x3 krepšinio varžybose. Jie turi sužaisti tam tikrą turnyrų skaičių ir įgyti reikiamą reitingą. FIBA taip padarė dėl to, kad nacionalinėse trijulių komandose neatsirastų ryškiausių salės krepšinio asų, kurie iki tol nežaidė 3x3 varžybose.

Trijulių rinktinės aprangą gali apsivilkti solidžiai „Hoptrans 3x3“ turnyre atrodantis J.Mačiulis. Jis tą mielai padarytų, jei nepatektų į nacionalinę salės krepšinio komandą.

Turnyre Palangoje žaidė ir daugiau puikiai žinomų veidų. Vieni tokių – broliai Darjušas ir Kšyštofas Lavrinovičiai. Tiesa, „Legendų“ ekipa, kurios aprangą jie vilki, kalnų neverčia. Šiai komandai padėjo ir Steponas Babrauskas, „Legendų“ gretose yra ir 41-erių D.Novickas.

VILIOS MOTERIS

O kaip su moterimis? Deja, bet kol kas mūsų šalyje nėra nei moterų komandų, nei rinktinės. Anksčiau trumpam buvo susibūrusi Lietuvos jaunių trijulių nacionalinė komanda, ji beveik nesitreniravo, patyrė keletą nesėkmių iš eilės viename tarptautiniame turnyre ir tuo viskas baigėsi.

Tačiau, D.Novicko žodžiais tariant, artimiausiu metu padėtis turėtų radikaliai pasikeisti į gera.

„Aš dabar tuo rimtai užsiimsiu. Vyrų kovas Palangoje stebėjo Lietuvos salės rinktinės viena lyderių Kamilė Nacickaitė. Jai labai patiko toks krepšinis ir Kamilė pareiškė norą žaisti pati. Kalbėjau ir su kai kuriomis kitomis žinomomis žaidėjomis. Nieko prieš išbandyti 3x3 krepšinį ir Lina Pikčiutė, Kornelija Balčiūnaitė, Santa Baltkojienė (buvusi Okockytė), Martyna Petrėnaitė.

Bandysiu suburti ir merginų U-18, U-23 rinktines. Mano svajonė, kad per kitas olimpines žaidynes, 2024-aisiais Paryžiuje, Lietuvos garbę gintų trys krepšinio rinktinės – viena salės ir dvi trijulių, – dėsto pašnekovas. – Tam reikės dar didesnės Krepšinio federacijos paramos. Dabar galiu pasidžiaugti, kad ir LKF, ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas mums labai daug padeda.“

YRA TAPĘ PASAULIO ČEMPIONAIS

3x3 krepšinis, kur žaidžiama 10 minučių arba iki 21 taško, yra itin patrauklus žiūrovams. Tai labai dinamiška sporto šaka, kur vyksta nuolatinė kova be ilgesnių pauzių.

”

NEABEJOJU, KAD GREITAI EUROPOJE ATSIRAS LABAI STIPRUS KLUBINIS TURNYRAS, PANAŠUS Į SALĖS KREPŠINIO EUROLYGĄ. DAR VISAI NESENIAI DAUG KAS JUOKĖSI, KAI SAKIAU, KAD TRIJULIŲ KREPŠINIS BUS OLIMPINĖ SPORTO ŠAKA.

DAINIUS NOVICKAS

Čia leidžiamas glaudesnis kontaktas, nei žaidžiant tradicinį krepšinį, rungtyniaujama kiek mažesniu kamuoliu nei salėje. Varžybos rengiamos ne tik sporto salėse, bet labai dažnai ten, kur būna daug žmonių – ant jūros ar ežero kranto, reprezentacinėse miestų aikštėse, dideliuose prekybos centruose, pilyse.

Mūsų šalyje trijulių krepšinis vis populiarėja. Kiekvieną savaitgalį Lietuvos mėgėjų čempionatuose dalyvauja maždaug 80 įvairaus amžiaus grupių komandų.

Lietuvoje trise prieš tris anksčiau aktyviai žaidė ir tradicinio krepšinio atstovai – buvę LKL krepšininkai Mindaugas Budzinauskas, Rolandas Matulis, Erikas Kučiauskas, Rolandas Skaisgirys. Pastarieji trys 2003-iaisiais tapo pasaulio čempionais. M.Budzinauskas su partneriais yra nugalėjęs planetos taurės varžybose.

Gatvės krepšinio asas yra Ovidijus Varanauskas, kuris „Hoptrans 3x3“ turnyre gina Pasvalio „Pieno žvaigždžių“ garbę. Jis 2014-aisiais su trimis komandos draugais Europos čempionate, kuriame trenerio pareigas ėjo M.Budzinauskas, iškovojo bronzos medalius. Pasaulio pirmenybėse lietuviai tais pačiais metais užėmė ketvirtą vietą. Kelerius vėlesnius metus Lietuvoje trijulių krepšinį buvo sukausčiusi krizė, kuri jau senokai baigėsi. Dabar ši sporto šaka – ant didžiulės bangos.

„Neabejoju, kad greitai Europoje atsiras labai stiprus klubinis turnyras, panašus į salės krepšinio Eurolygą. Dar visai neseniai daug kas juokėsi, kai sakiau, kad trijulių krepšinis bus olimpinė sporto šaka“, – primena nepavargstantis trijulių krepšinio entuziastas D.Novickas.

PER GYVENIMĄ – LIEPSNOJANČIU LEDU

PRIE POVILO VANAGO 50-MEČIO STALO JIE SĖDO TRISE – JUBILIATAS, JO ŽMONA MARGARITA DROBIAZKO IR ŠEIMOS DRAUGAS KUNIGAS, DAŽNAI KELIAUJANTIS PO MISIJAS FILIPINUOSE IR MALAIZIJOJE. DAUG METŲ KELIAUJA IR PATYS LEDO ŠOKĖJAI, VYKDANTYS SAVO MISIJĄ – DŽIUGINTI IR STEBINTI ŽIŪROVUS VISAME PASAULYJE VIS NAUJAIS KVAPĄ GNIAUŽIANČIAIS PASIRODYMAIS.

MARIUS GRINBERGAS

Liepos 23-ioji Povilo ir Margaritos namuose pamaskvėje turėjo būti kitokia. Čia turėjo susirinkti artimieji, geriausi draugai, bičiuliai. Tačiau visus planus sujaukė dar pavasarį planetą sukausčiusi koronaviruso pandemija.

Tad tvirtais saitais su šeimos nariais susisiejęs, daugybę draugų visame pasaulyje turintis jubiliatas 50-metį sutiko tik su tais, kurie galėjo būti šalia. Į pamaskvėje, netoli Vnukovo oro uosto privačių namų kvartale esantį erdvų čiuožėjų būstą planavo atvykti ir M.Drobiazko tėtis, tačiau dėl sveikatos nutarė likti namie.

Bet nepaisant gyvą susitikimą apribojusių kliūčių jubiliatas sulaukė tiek sveikinimų, kad visiems sveikintojams tikriausiai nebūtų užtekę vietų didžiausios arenos, kurioje per savo įspūdingą karjerą teko pasirodyti Povilui su Margarita, tribūnose.

Labiausiai laukti, žinoma, buvo iš pačių artimiausių – JAV gyvenančio brolio Simo su šeima, tėčio Povilo – gydytojo iš Kauno. Ir, aišku, mamos – Lietuvos čiuožimo federacijos prezidentės Lilijos Vanagienės. Žmogaus, kurio dėka Povilas, būdamas vos trejų, atsistojo ant ledo, išsilaikė net stipriausių intrigų vėjų talžomas ir kartu su Margarita pasiekė aukštumas, kurios iki šiol nepasiekiamos nė vienam nepriklausomos Lietuvos garbę ginančiam žiemos sporto šakų atstovui.

Kartu su maskviete Margarita pradėjo čiuožti dar 1988-aisiais. Tada 18-metis daugkartinis Lietuvos čempionas atvyko studijuoti Maskvos valstybiniame tarptautinių santykių institute. Nors keturis iš penkių stojamųjų egzaminų Povilas išlaikė maksimaliais pažymiais, instituto valdžia pasistengė, kad įstotų tie, „kuriems labiau reikia“. Vaikinas grįžo į Kauną.

„Tuo metu studentus imdavo į tarnybą kariuomenėje. O CSKA (Centrinis armijos sporto klubas – aut. past.) siūlė Povilui tarnybą atlikti sportuojant, žadėjo bendrabutį Maskvoje. Sutikome. Jo porininke tapo jau patyrusi ledo šokėja Margarita Drobiazko, kuri tuo metu buvo išsiskyrusi su ankstesniu partneriu. Povilui teko nemažai mokytis iš naujo, nes pavienis čiuožimas ir ledo šokiai – labai skirtingi dalykai. Be to, sūnus visąlaik kalbėjo, kad šis etapas jam – tik proga išvengti tarnybos kariuomenėje. Tačiau pora pradėjo dalyvauti varžybose, SSRS čempionate iškart užėmė dešimtą vietą, įvykdė sporto meistro normatyvus. Kai Povilui baigėsi tarnybos kariuomenėje laikas, jis planavo grįžti į Lietuvą. Bet jam tebetarnaujant sovietų armijos sportininkų kuopoje, Lietuva atkūrė nepriklausomybę ir akiratyje sumirgėjo galimybė atstovauti savo tėvynei, dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Todėl jis liko“, – prisiminė L.Vanagienė.

1992 m. debiutavę Albervilio žiemos olimpinėse žaidynėse, pirmą aukščiausio lygio varžybų medalį Povilas su Margarita iškovojo 1993 m. pasaulinėje studentų universiadoje tapę vicečempionais, o karjeros viršūnę Lietuvos čiuožėjai pasiekė 2000 m., kai tapo Europos ir pasaulio čempionatų bronziniais prizininkais. Tuos metus paženklino ir jųdviejų vestuvės.

P.Vanagas ir M.Drobiazko

Asmeninio albumo nuotr.

Net penkeriose olimpinėse žaidynėse dalyvavę ledo šokėjai arčiausiai olimpinės garbės pakylos buvo 2002 m. Solt Leik Sityje, kur liko penkti, nors net dvi pagrindinių jų varžovų poros griuvo. Tada lietuviai nusprendė nebesitaikstyti su įsigalėjusia sistema ir specialiai surengtoje spaudos konferencijoje viešai prabilo apie dailiojo čiuožimo teisėjavimo užkulisius ir didžiųjų valstybių įtaką rezultatams. Į Lietuvos čiuožimo federacijos pateiktą protestą nebuvo atsižvelgta, tačiau jų išjudinta sniego gniūžtė netruko virsti lavina.

Tais pačiais 2002-aisiais Lietuvos pora sulaukė akivaizdaus teisėjų keršto per pasaulio čempionatą Nagane, kur buvo nustumti į ketvirtą vietą. Šį kartą į kovą pakilo ir kitų šalių sportininkai bei treneriai, pasirašę peticiją dėl subjektyvaus teisėjavimo. Tarptautinei čiuožimo sąjungai nebebuvo kur trauktis, nes ją spaudė ir Tarptautinis olimpinis komitetas. Dailiojo čiuožimo taškų skaičiavimo sistema buvo pakeista ir tapo objektyvesnė.

Po 2002-ųjų sportininkų karjerą nutarę baigti Margarita ir Povilas, pasikeitus teisėjavimo sistemai, grįžo į didįjį sportą ir 2006 m. dar kartą užkopė ant Europos čempionato garbės pakylos, o penktose per karjerą olimpinėse žaidynėse Turine liko septinti. Galutinis atsisveikinimas su sportu įvyko 2006-ųjų pasaulio čempionate Kalgaryje, kur mūsų šalies pora liko ketvirta bendroje įskaitoje, bet iškovojo mažuosius sidabro medalius už laisvąją programą.

Sportinė karjera baigėsi, bet pasirodymai ant ledo – ne. Jų karuselė taip įsisuko, kad net pats Povilas sunkiai gali patikėti: „Buvo etapas, kai per metus surengdavome 150–160 pasirodymų. Tai nerealu žmonėms, sportinę karjerą baigusiems prieš dešimt metų."

Karuselė tebesisuka. Net pandemijos metu P.Vanagas ir M.Drobiazko su naujais partneriais jau pradėjo rengtis neįtikėtino populiarumo Rusijoje sulaukusiam televizijos šou „Ledynmetis". Mintyse – dar vieno, jau devynioliktojo „Liepsnojančio ledo" kontūrai.

Simbolinė gyvenimo riba – 50-metis – jau peržengta, o kibirkštys iš po geriausio visų laikų Lietuvos čiuožėjo pačiūžų tebetrykšta kaitindamos ledą.

Povilai, ar žadėjote sau ką nors būtinai nuveikti iki 50-mečio? Ar pavyko šiuos planus įgyvendinti?

Ne, jokių pažadų nebuvo. Ką pavyksta, padarai, o ko nepavyksta, – nereikia gailėtis. Gal gaila tik to, kad gyvenimo patirtis, kurią sukaupiau artėjant 50-mečiui, neatėjo tada, kai man buvo 15 ar 20 metų (šypsosi).

Gal vienas neįgyvendintų tikslų yra olimpinis medalis?

Apie olimpinį medalį pasvajoja visi sportininkai, įkopę į pasaulio dešimtuką. Negaliu garantuoti dėl Margaritos, bet man olimpinis medalis, kaip ir pasaulio ar Europos čempionatų, niekada nebuvo žūtbūtinė svajonė. Tikrai ne. Visą laiką čiuoždavome dėl to, kad abu mylėjome ir iki šiol mylime šią meno ir sporto šaką.

Arčiausiai olimpinio medalio buvote Solt Leik Sityje, tačiau ten, o vėliau ir pasaulio čempionate susidūrėte su neobjektyviu teisėjavimu, apie tai garsiai prakalbote ir daug prisidėjote prie to, kad būtų pakeista teisėjavimo sistema.

Išties tai ne mes prisidėjome, o patys teisėjai, užkulisinės intrigos, parodžiusios sistemos netobulumą.

Peticijos pasirašymą po pasaulio čempionato inicijavome ne mes. Tą padarė mūsų kolegos sportininkai, treneriai. Tai buvo spontaniškas maidanas, revoliucija dailiojo čiuožimo pasaulyje, nes teisėjavimo nuopuolis, kurį mes, čiuožėjai, matėme savo akimis, visiems buvo taip įkyrėjęs, kad ilgiau laukti nebuvo galima. O mes tada prisidėjome gal tik tuo, kad čiuožėme neblogai, o teisėjai mus įvertino ne taip, kaip, mūsų kolegų akimis, turėjome būti įvertinti.

Ar vis pasižiūrite nuotraukų, vaizdo įrašų iš sportinės karjeros laikų?

Žinoma. Nostalgija vis apima, pakutena širdį. Gerai, kad internete yra įrašų, kuriuos susiradęs gali pasinerti į tų dienų, to momento atmosferą. Už tokią galimybę esi labai dėkingas šiuolaikinėms technologijoms.

Su šypsena žiūrite ar kartais ir ašarą nubraukiate?

Širdyje tai tikrai ašarą nubraukiame. Nors kartais jos rieda ir skruostais.

Ar jums buvo sunkus perėjimas iš sportininko karjeros į pramogų pasaulį?

Mums tai buvo visiškai nesunku, nes kviesti į labai rimtus šou mus pradėjo dar tada, kai dalyvavome varžybose, nuo 1994 metų. Todėl puikiai pažinojome šou virtuvę. Dar būdami aktyvūs sportininkai pasirodėme pasauliniame anglų čiuožėjų Jayne Torvill ir Christopherio Deano atsisveikinimo ture. Mums jie iki šiol yra iškiliausios asmenybės dailiojo čiuožimo pasaulyje. Paskui panašiai išlydėjome dar ne vieną porą.

Kai patys baigėme sportininkų karjerą, manėme, kad kaip ir daugumos čiuožėjų, mūsų pasirodymai ilgai nesitęs. Gal dvejus ar daugiausia trejus metus. Taip dažniausiai būna čiuožimo pasaulyje. Per kelerius metus atsiranda naujų čempionų, naujų publikos numylėtinių. Juos pradeda kviesti prodiuseriai, o ankstesnieji gauna mažiau kvietimų ir taip baigia šį gyvenimo etapą.

Alfredo Pliadžio nuotr.

Lietuvos pora dalyvavo net penkeriose olimpinėse žaidynėse

POVILAS VANAGAS

Gimė 1970 m. liepos 23 d. Šiauliuose.

Pirmoji trenerė – Lilija Vanagienė.

Septynis kartus tapo Lietuvos vyrų dailiojo čiuožimo čempionu (1982–1988 m.).

Nuo 1988 m. šoka su Margarita Drobiazko.

Penkerių olimpinių žaidynių dalyvis: 1992 m. Albervilis – 16 vieta, 1994 m. Lilehameris – 12 vieta, 1998 m. Naganas – 8 vieta, 2002 m. Solt Leik Sitis – 5 vieta, 2006 m. Turinas – 7 vieta.

Dalyvavo dvylikoje Europos čempionatų. Geriausiai sekėsi 2000 m. Vienoje ir 2006 m. Lione, kur iškovojo bronzos medalius.

Startavo dvylikoje pasaulio čempionatų. Geriausias pasiekimas – bronza 2000-aisiais. Be to, 2006 m. pasaulio čempionate Kalgaryje pelnė mažuosius sidabro medalius už laisvąją programą.

Pasaulinės studentų žiemos universiados šokių ant ledo sidabro medalininkas (1993 m. Zakopanė, Lenkija).

„Didžiojo prizo" („Grand Prix") varžybų finalų trečiosios vietos laimėtojas (2001, 2002 m.).

Bet mūsų gyvenimas susiklostė kitaip. Ir baigę karjerą sulaukėme tiek kvietimų į įvairius aukščiausio lygio šou, kad fiziškai pradėjome dirbti vos ne sunkiau, nei sportuodami. Ir tai iki šiol tęsiasi.

Tam įtakos turėjo tai, kad 2002 m. įgyvendinome didžiulę svajonę ir atvežėme į Lietuvą „Liepsnojantį ledą" su pasaulinio lygio žvaigždėmis. Manėme, kad tai bus vienas kartas. Bet jau per tą pirmą kartą mums labai patiko būti prodiuseriais, pamatėme, kad Lietuvoje publika yra ypatinga. Tą pamatė ir čiuožėjai, sukviesti į mūsų šou. Ir „Liepsnojančio ledo" istorija be jokių pertraukų tęsiasi jau 18 metų. Kasmet į Lietuvą atvežame šį šou. Tai unikalus dalykas. Ir mūsų auditorija ne mažėja, o didėja.

Dar vienas reiškinys, prailginęs mūsų karjerą, – Rusijoje kilęs dailiojo čiuožimo bumas ir televizijos projektas „Ledynmetis", kurį sukūrė Ilja Averbuchas. Jis su partnere buvo mūsų pagrindiniai konkurentai 2000 m., kai mes iškovojome Europos ir pasaulio čempionatų bronzą. Aršiausiai iš visų su jais kovojome, bet gyvenimas susiklostė taip, kad jis tapo superprodiuseriu Rusijoje ir pakvietė mus į savo komandą. Ir taip jau daugiau nei 15 metų esame kartu, sukame turus po Rusiją ir kitas šalis.

Ar sekate Lietuvos sportinį gyvenimą, dailiojo čiuožimo reikalus?

Ne tik sekame, bet ir kviečiame mūsų įdomiausias žvaigždutes kasmet dalyvauti mūsų šou Lietuvoje. Ir žiūrovai gali gyvai pamatyti pačias ryškiausias Lietuvos dailiojo čiuožimo žvaigždes ir žvaigždutes.

Ką veikiate per koronaviruso pandemiją, kai sporto ir pramogų pasaulis supančiotas draudimų?

Tris mėnesius nebuvome atsistoję ant ledo, nes viskas buvo už-

daryta. Su didžiausiu malonumu pasinėrėme į namų ūkio darbus. Ir tai suteikė nepaprastai daug pasitenkinimo, nes tokios ūkiškos vasaros neturėjome turbūt jau porą dešimtmečių. Bent jau nepamenu, kad būtų buvę galima veikti ką nori ir kiek nori.

Man namų ūkio darbai patinka. Mėgstu sodininkystę, augalininkystę, gyvulininkystę. Nors gyvūnai pas mus – tik keturi šunys ir trys katės. Beje, pasigirsiu – išmokau melžti kaimynės ožką.

Turime daržą, jau pusantro mėnesio valgome savo augintas salotas, prieskoninės žolelės irgi tik iš mūsų daržo. Auga uogų krūmų, vaismedžių. Pjaunu žolę, paremontuoju namus. Yra ką veikti ir viską darau su didžiuliu malonumu.

Sportinę formą padeda palaikyti dviratis. Iš pradžių važinėdavau vienas, vėliau įkalbėjau Ritą, nupirkome antrą dviratį ir visas namų apylinkes apkeliavome. Teko įsigyti prie automobilio tvirtinamą dviračių laikiklį ir dabar dažnai važiuojame į kokią naują vietą paminti pedalų.

P.Vanagas – su mama Lilija ir broliu Simu

Gal atradote naujų pomėgių, pavyzdžiui, žvejybą ar grybavimą?

Aš esu aistringas grybautojas. Bet grybams čia dar ankstoka. Neseniai mama atsiuntė nuotrauką, kur mano pusbrolis surinkęs 66 baravykus. Toks pavydas suėmė, dabar laukiu, kada ir aš galėsiu eiti prisirinkti grybų.

Žvejybai laiko irgi randu. Turime nedidelį tvenkinėlį, ten prieš penkerius metus įleidau aštuonis karosus, o dabar jų daugiau nei du šimtai. Jau 30 išgaudžiau ir paleidau į didelį tvenkinį netoli mūsų namų.

Rita įkinkiusi siuvimo mašiną. Be perstojo siuva ir persiuva visokius dalykus. Kulinarijai žmona irgi turi laiko, tai kasdien lenkiuosi jai už rūpestį ir skanų maistą. Tiesa, mėsiškus patiekalus gaminu aš. Turime gerą dujinį grilį. Jei dabar užsinorėtume gero steiko, galėčiau per 20 minučių paruošti. Labai mėgstu kepti ar kitaip ruošti mėsą.

Man patinka kalnų ir vandens slidės. Taip pat krepšinis, futbolas. Labai patinka ralis, bet tik žiūrėti, nors mielai pralėkčiau ralio automobiliu ir tikrose lenktynėse. Užpernai išbandžiau „Formulės-1“ trasą sėdėdamas prie ralio automobilio vairo. Žiauriai patiko.

Didelis mūsų hobis – motociklai. Jais važinėjamės keliaudami Turkijoje, be jo neįsivaizduojame savo poilsio, kasdien važiuojame į kalnus. Tačiau savo motociklų Rusijoje, kurioje kol kas gyvename, neturime.

Tiesa, motorinių dviračių, mopedų, motociklų vajų išgyvenau vaikystėje. Kai buvau dvylikos, tėvas man padovanojo motorinį dviratį. O į mokyklą būdamas šešiolikos jau važinėjau savo motociklu „Jawa“.

Sakote, kad Rusijoje gyvenate kol kas. Planuojate keltis į kitą šalį?

Gyvename tol, kol mūsų pagrindinis darbas yra čia. Kai tos dienos praeis, mūsų svajonė yra persikelti kitur.

Į Lietuvą?

Dalinai. Tegul tai būna paslaptis.

Ar lietuviški patiekalai dažnai būna ant jūsų stalo?

Rita – didžiausia iš mano sutiktų šaltibarščių gerbėjų. Anksčiau, kai dar negamindavome jų patys, atvažiavusi į Lietuvą ji šaltibarščius valgydavo pusryčiams, pietums ir vakarienei. Pasigaminame dažnai.

Antroje vietoje – balta mišrainė. O cepelinus esu vieną kartą gyvenime viręs, bet daugiau neprisiruošiu, nors labai juos mėgstu.

Sakoma, kad sportas – sveikata. Ar tiek metų skyręs sportui pritariate šiam posakiui?

Šis posakis labai filosofinis. Todėl, kad priklauso nuo to, koks sportas ir kiek jo. Nes yra ir kitas posakis: kas per daug, tas nesveika.

Jei sportuosi prižiūrimas puikaus trenerio ir išmintingo pedagogo, kuris prižiūrės krūvius, galima bet kuriame sporte įgauti sveikatos. Bet jei pateksi pas trenerį, kuriam bus svarbus tik rezultatas, gali baigtis prastai. Kaip sakė šviesaus atminimo Aleksas Stanislovaitis, mūsų su Margarita fizinio rengimo treneris ir puikus draugas: „Kas nemoka ilsėtis, tas nemoka ir dirbti.“ Jei visi treneriai vadovautųsi šia filosofija, būtų daug daugiau sveikų ir laimingų sportininkų.

Per karjerą daug metų teko padirbėti ir su Lietuvos olimpinės rinktinės vyriausiuoju gydytoju Daliumi Barkausku. Jis iki šiol yra mūsų pagrindinis sveikatos užtikrinimo faktorius. Jei atsiranda kažkokia trauma ir abejoji, ką daryti, pirmas uždavinys – nusipirkti bilietą į Lietuvą ir sutarti su Daliumi, kad jis rastų laiko apžiūrėti. Jį pažįsta daugelis čiuožėjų, atvykdavusių ir atvykstančių į „Liepsnojantį ledą“. Yra tokių, kurie jį vadina Dievo žmogumi. Ir aš su jais sutinku.

Sakėte, kad turite septynis augintinius. Kaip tiek atsirado jūsų namuose?

Neturime nė vieno veislinio šuns ar katės. Ne vienas išgelbėtas po labai sunkių ligų.

Jauniausia katytė pas mus pateko iš Krasnodaro. Pasivaikščiodami pamatėme po medžiu gulinčią katytę. Grįždami nupirkome jai maistelio. Kai priėjome po valandos, ji gulėjo toje pačioje vietoje. Neėdė ir maisto. Tada pamatėme, kad ji pusiau paralyžiuota. Pakeliui į oro uostą užvežėme į veterinarijos kliniką, tačiau ten pasakė, kad šansų išgyventi beveik nėra. Bet įkalbėjome priimti. Tik liepė sugalvoti jai vardą. Per kelias sekundes sugalvojome – kadangi katytę radome po platanu, tai pavadinome Platoša.

Palikome toje klinikoje, sumokėjome, kad padarytų, ką gali. Bandė gydyti, bet po dviejų savaičių pasakė, kad nieko daugiau Krasnodare negali padaryti, būtinas klinikinis gydymas ir operacija, kurią galima atlikti tik Maskvoje. Atsivežėme čia, po operacijos pasiėmėme į savo namus. Platoša buvo labai negraži katytė. O dabar – pats gražiausias padarėlis šiame pasaulyje, sveikutėlė. Labai švelni ir dėkinga. Ir dabar, mums bekalbant, ji guli prie mano kojų.

Tokių istorijų daug. Yra ir paprastų pamestinukų, kuriuos radome sveikus. Du kačiukus atsivežėme iš Turkijos. Planavome vieną, bet likus trims dienoms iki išvykimo pamatėme mažą kačiuką, kurį nuvežėme pas gydytoją, jam diagnozavo plaučių uždegimą. Aišku, priglaudėme.

Labai myliu visus gyvūnus. Svajoju, kad ateityje ir karvytę, ir ožkytę, ir arkliuką turėtume. Ir vištų. Jei tik leis galimybės. Gal 60-mečiui.

Apdovanojamos moterų varžybų nugalėtojos

Elvio Žaldario nuotr.

GOLFE REIKIA JAUSMO

LIEPOS 11 D. EUROPOS CENTRO GOLFO KLUBE JAU SEPTINTĄ KARTĄ VYKO LTOK PREZIDENTĖS TAURĖS GOLFO TURNYRAS. ŠIEMET TRADICINIAME TURNYRE VARŽĖSI NET 85 DALYVIAI, KURIE KOVOJO NE TIK DĖL TAURĖS IR PRIZŲ, BET IR DĖL LIETUVOS GOLFO TURO REITINGO TAŠKŲ.

LTOK prezidentės taurės likimas paaiškėjo po intriguojančios dvikovos tarp Pauliaus Baltramonaičio ir praėjusių metų laimėtojo Gedimino Markevičiaus. Abu žaidėjai kamuoliuką į 18 duobučių įrideno po 72 bandymų. Tai vienu smūgiu mažiau nei aikštyno PAR (iš anksto nustatyto bandymų skaičiaus, per kurį reikia kamuoliuką įridenti į visas 18 duobučių). Nugalėtojui išaiškinti prireikė peržaidimo. Pirmąją duobutę G.Markevičius įveikė per keturis, o P.Baltramonaitis – per tris smūgius ir tapo nugalėtoju.

„Šiandien iš tiesų pavyko gerai sužaisti. Esu labai laimingas, – džiaugsmo neslėpė P.Baltramonaitis. – Pirma turnyro pusė buvo labai gera – sužaidžiau –3. Ir nors antra pusė buvo kiek sunkesnė, bendru rezultatu esu patenkintas. Retai surenku tokį gerą."

Ant apdovanojimų pakylos dar žengė Gediminas Mackelis, atlikęs dviem smūgiais daugiau už lyderius (+3). Tarp moterų triumfavo Audronė Butkevičienė, kuriai prireikė 92 smūgių (+21), antrą vietą užėmė Augustė Skolskytė (95, +24), trečiąją – Laura Mitkuvienė (101, +30). „Golfe turi jausmą arba jo neturi. Šiandien tas jausmas buvo, todėl esu patenkinta savo žaidimu, – po pergalės šypsojosi A.Butkevičienė. – Prieš turnyrą negalvojau, kad laimėsiu, bet man visada svarbu gerai sužaisti pirmąją duobutę. Šiandien ji pavyko ir iškart pajutau, kad turėtų viskas būti gerai."

Iki 12.0 HCP (handikapo) kategorijoje „Stableford" formatu pirmas finišavo P.Baltramonaitis (41 taškas), antras liko G.Mackelis (37 taškai), trečias – Andrius Valiauga (36 taškai).

12.1–24 HCP (handikapo) kategorijoje „Stableford" formatu triumfavo A.Butkevičienė, surinkusi 39 taškus, o antrą ir trečią vietas išsidalijo Vytautas Stukas (38 taškai) ir Andžejus Vysockis (37 taškai). 24.1–36.0 HCP (handikapo) kategorijoje „Stableford" formatu laimėjo Arvydas Bubulis (41 taškas), antras liko Irmantas Jokšas (40 taškų), trečias – Dormantas Zajančauskas (40 taškų).

P.Baltramonaitis

Turnyre dalyvavo 70 vyrų ir 15 moterų, o visus prizininkus apdovanojo LTOK prezidentė, olimpinė čempionė Daina Gudzinevičiūtė ir Lietuvos golfo federacijos prezidentas Česlavas Okinčicas.

NUBRĖŽĖ ATEITIES PLANUS

Sporto muziejaus nuotr.

Renginių dalyviai

Birželio 25 d. vyko LTOK Kauno apskrities tarybos ataskaitinis susirinkimas. Tarybos atsakingasis sekretorius Pranas Majauskas, perskaitęs tarybos ataskaitinį pranešimą, pabrėžė, kad vadovaujantis vykusių tarybos valdybos posėdžių nutarimais ir veiklos programa buvo surengta daug įvairių renginių ir vaikams, ir senjorams.

Įdomių švietėjiškų darbų tarybos iniciatyva atliekama drauge su Lietuvos sporto muziejumi, sporto veteranų klubu „Ąžuolynas“, Kauno miesto bei rajono sporto skyriais, įvairių sporto šakų federacijomis, olimpiečiais, sporto veteranais.

Sporto muziejuje paminėtos šaliai, olimpiniam sąjūdžiui ir Lietuvos sportui svarbios datos, jubiliejų proga pasveikinti sportui nusipelnę žmonės, surengtos įvairios parodos, rašinių konkursas moksleiviams, išvykos į Kauno apskrities miestus ir miestelius. Į daugelį renginių buvo kviečiami vaikai ir jų pedagogai, susirinkusiuosius linksmino meno kolektyvai.

Išreikšta viltis, kad nukėlus žaidynes 2021-ieji – nauji olimpiniai metai – dar labiau suaktyvins visą Lietuvos olimpinį sąjūdį. Olimpinės tarybos nariai su kūno kultūros mokytojais stengsis propaguoti olimpizmą mokyklose, sporto bazėse, visuomenėje. P.Majauskas visiems tarybos nariams padėkojo už nuoširdų darbą ir palinkėjo stiprios sveikatos bei noro dirbti ir ateityje.

Revizijos komisijos ataskaitą pateikė tarybos narys Gediminas Misius. Diskusijose kalbėjo tarybos pirmininko pavaduotojas Zigmantas Kazakevičius. Jo nuomone, didžiausia tarybos darbo vertybė – nenutrūkstamas ryšys su visuomene, ypač vaikais, olimpiečiais, sporto veteranais. LTOK vykdomojo komiteto narys Albinas Grabnickas pasidžiaugė, kad žmonės pritaria šiai veiklai, aktyviai dalyvauja renginiuose. Posėdyje savo nuomonę išdėstė tarybos nariai doc. Elena Puišienė, Regina Stupurienė, prof. Ramūnas Navickas, Dainius Tamulevičius, Petras Sventickas, Alfredas Černiauskas, Kazimieras Abraconis, Romualdas Rimdeika, Aldona Grigaitienė, Zigmas Tamakauskas, Jurgita ir Jūratė Miliušytės, Birutė Statkevičienė, Ričardas Kviecinskas, Giedrius Paurys ir posėdyje dalyvavusi Seimo nario Ramūno Karbauskio patarėja Vaida Pranarauskaitė.

Vienbalsiai buvo patvirtinta LTOK Kauno apskrities tarybos 2019 m. darbo bei revizijos komisijos ataskaitos. Patvirtintas ir 2020 m. LTOK Kauno apskrities tarybos darbo planas. Tarybos pirmininku išrinktas P.Majauskas, pirmininko pavaduotoju lieka Z.Kazakevičius, atsakingąja sekretore – B.Statkevičienė. Revizijos komisijos pirmininkas – G.Misius, garbės pirmininkas – Seimo narys Kazys Starkevičius.

TRIKREPŠIO FESTIVALIO PABAIGTUVĖS

Birželio pabaigoje Lietuvos sporto muziejuje Kaune vyko Lietuvos ikimokyklinių įstaigų tradicinio trikrepšio festivalio, skirto Lietuvos nepriklausomybės dienai paminėti, rezultatų aptarimas bei dalyvių apdovanojimas.

Festivalyje dalyvavo vaikų lopšeliai-darželiai iš Kauno, Druskininkų, Vilniaus, Jonavos, Radviliškio, Kalvarijos ir kitų vietovių. Iš viso – per 1800 darželinukų ir 240 suaugusiųjų. Rezultatus aptarė Lietuvos lopšelių-darželių kūno kultūros pedagogės, sportinio darbo organizatorės, administracijos vadovės. Pranešimą apie šio festivalio dalyvių pasirodymą skaitė viena organizatorių Daiva Statkevičienė. Jos nuomone, festivalis vyko sklandžiai, jis vaikams vis labiau patinka.

Kauno lopšelio-darželio „Šarkelė“ kūno kultūros pedagogė Dana Makauskienė, Visagino vaikų lopšelio-darželio „Ąžuoliukas“ vadovė Danutė Remeikienė ir kitos pedagogės sakė, kad Lietuvos ikimokyklinių įstaigų asociacijos vadovų, LTOK Kauno apskrities tarybos sumanyta ir rengiama šventė reikalinga ir vaikams, ir juos ugdantiems suaugusiesiems.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto Kauno apskrities taryba šio renginio dalyviams įteikė prasmingus apdovanojimus.

Pranas Majauskas

Eldo Žaldario nuotr.

LTOK archyvo nuotr.

„Paukščio lizdo“ išlaikymas kinams kasmet daug kainuoja

(NE)IŠVENGIAMA OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ ATEITIS

OLIMPINĖS ŽAIDYNĖS SUBURIA. TAI VIENA IŠ VERTYBIŲ, ŽAIDYNES PAVERČIANČIŲ TOKIU YPATINGU RENGINIU. TARSI KALĖDINIAI PIETŪS, Į KURIUOS SUSIRENKA VISA ŠEIMA. BET JEI VIENĄ DIENĄ ŠI TRADICIJA NUTRŪKTŲ? JEI OLIMPINĖS ŽAIDYNĖS VYKTŲ SKIRTINGOSE ŠALYSE AR NET SKIRTINGUOSE ŽEMYNUOSE?

JULIUS BLIŪDŽIUS

Be vieno bendro stalo. Be visų delegacijų parado, per dešimtmečius tapusio svarbiausiu atidarymo ceremonijos akcentu, ir be vienintelio savo aurą turinčio olimpinio kaimelio, kurio misija – suburti visus sportininkus. Gal jau atėjo metas skaidyti olimpines žaidynes ir varžybų organizavimą patikėti skirtingoms šalims?

NAUJA KANDIDATAVIMO TVARKA

Ir ne tik dėl grėsmių, kurių pasėjo COVID-19. Olimpinių žaidynių mastas tapo toks didelis, kad tik nedaugelis miestų ir valstybių yra pajėgūs ar drąsūs pakelti būsimą finansinę bei organizacinę naštą. Kaip sakė Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) prezidentas Thomas Bachas, netrukus olimpinių žaidynių miestą šeimininką gali tekti rinkti vos iš vieno kandidato. Šie nuogąstavimai paaiškina, kodėl pernai TOK patvirtino naują kandidatavimo tvarką, suteikdamas galimybę bendrą paraišką teikti skirtingiems miestams ir net šalims.

Anot T.Bacho, toks pokytis buvo būtinas, mat artėjome prie situacijos, kai kandidatuoti pajėgs tik vienas kitas miestas. „Tai olimpinių žaidynių evoliucija, kurią turime tęsti neatsilikdami nuo šiuolaikinio pasaulio tempo, – po įtvirtintų pakeitimų sakė T.Bachas. – Lankstumas yra būtinas, norint užtikrinti gerąjį valdymą ir siekiant rengti kuo tvaresnes žaidynes. Mes tai padarysime išlaikydami žaidynių magiją, fundamentalius principus ir įsipareigojimą, kad sportininkai visada bus centre, kad ir ką mes darytume.“

Tiesa, TOK vadovas leido suprasti, kad pokyčiai kol kas greičiau formalūs. „Tai nėra drąsinimas išplėsti žaidynes kaip įmanoma labiau. Tai nekeičia mūsų vizijos turėti vieną olimpinį kaimelį“, – paaiškino T.Bachas.

Vis dėlto „olimpinių žaidynių šeimininkas“ apibrėžtas taip, kad tai nebūtinai reikštų vieną miestą ar vieną šalį. 2026 m. žiemos žaidynės bus pirmosios, kurias oficialiai rengs du miestai šeimininkai – Milanas ir Kortina d'Ampecas, vos 6 tūkst. gyventojų turintis Italijos miestelis. Įdomu tai, kad italai nukonkuravo bendrą švedų ir latvių paraišką. Stokholmas ir Orė pasitelkė bobslėjaus ir ledo rogučių trasomis garsų Siguldos miestą, bet šiai jungtinei kandidatūrai palaikymo pritrūko. Bet galbūt tai pokyčių pradžia?

„Sunku pasakyti, kiek daug kalbama apie tai, kad žaidynes galėtų organizuoti kelios šalys, bet tokie svarstymai nebūtų didelė naujiena“, – sako Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentė Daina Gudzinevičiūtė, primindama 2015 m. Europos žiemos

Olimpiniai čempionai TOK prezidentas T.Bachas ir LTOK prezidentė D.Gudzinevičiūtė

olimpinį festivalį, vykusį Lichtenšteine ir Austrijoje.

Ir per olimpines žaidynes kai kurios varžybos būna rengiamos gerokai nutolusiose bazėse. Pavyzdžiui, per Maskvos olimpiadą buriuotojai varžėsi Estijoje, o 1956 m., kai žaidynės vyko Melburne, Australijoje, olimpinės jojimo varžybos buvo surengtos Stokholme, Švedijoje.

D.Gudzinevičiūtė pripažįsta, kad žaidynių skaidymas iškreipia olimpinį principą visus suburti. Pasak LTOK vadovės, švedų ir latvių paraiška kliuvo dėl atstumų ir neįtikinusių argumentų, kad logistika nekels nepatogumų nei dalyviams, nei žiūrovams. „Susisiekimas būtų buvęs sudėtingas“, – paaiškina D.Gudzinevičiūtė ir primena, kad olimpinių žaidynių siekis – sukurti bendrumo jausmą, o ne priešingai.

„Kategoriško idėjos skaidyti žaidynes atmetimo nėra, bet ir aiškaus sprendimo, kad eisime tuo keliu, taip pat nėra, – sako D.Gudzinevičiūtė. – Galbūt daug kas pasikeistų, jei kažkas pateiktų tokį pasiūlymą, kur viskas būtų pagrįsta, suskaičiuota, bet kai buvo svarstomas Stokholmo ir Siguldos variantas 2026 m. žiemos žaidynėms, abejonių buvo.“

KREPŠINIO ČEMPIONATAI PASITEISINO?

„Krepšinis ir futbolas senokai nuėjo tuo keliu, kai ne viena šalis organizuoja renginį. Toks modelis gal net didesnės ekonominės naudos duoda, nei jį rengiant vienam organizatoriui. Šalys pasidalija organizacinį mokestį, nes, ne paslaptis, kiekvienas tarptautinis renginys jį priimančiai šaliai daug pinigų kainuoja“, – sako Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) generalinis direktorius Mindaugas Špokas.

Jo įsitikinimu, išskaidymas pakėlė čempionatų kokybę. „Ne tik finansinė našta sumažėja, bet ir kokybė pagerėja, kai organizuoji tik tam tikrą dalį. Kai krepšinio čempionatai buvo išskaidyti, ko gero, visi pamatė kokybinį šuolį. Bet olimpinis principas yra visai kitoks. Pavyzdžiui, TOK nesiekia sportininkų apgyvendinti aukščiausio lygio viešbučiuose, o suburia visus į olimpinį kaimelį. Sunku įsivaizduoti, kad TOK šios tradicijos atsisakytų.

Atskiros sporto šakos pokyčiams ryžosi supratusios, kad svarbiausia – kokybės ir ekonomiškumo sintezė. Žiūrovai ateina pažiūrėti ne į organizatorius, o į žaidėjus, todėl dėmesys jiems – svarbiausias. Olimpinės žaidynės yra kitokių principų, tradicijų, vertybių renginys, ir TOK tai saugo“, – sako M.Špokas.

OLIMPINĖ DVASIA ATSPARI

Į olimpinę šeimą prašosi daug sporto šakų, bet Olimpinė chartija numato ribas, kad renginys neišsiplėstų iki tokio masto, jog niekas nepajėgtų jo suvaldyti. Riba pasiekta, tad jei prisibeldžia nauja sporto šaka, kažkas iš senbuvių užleidžia vietą. Skaidant geografiškai, formaliai žaidynės galėtų dar plėstis ir į programą sutalpinti dar daugiau sporto šakų ar rungčių.

Galbūt net idėja, kad visas pasaulis rengia olimpines žaidynes, kažkada bus padėta ant stalo.

Paplūdimio tinklinis Rio de Žaneiro paplūdimiuose, plaukimas dėl šios sporto šakos pamišusioje Australijoje, fechtavimas – Italijoje, iš kurios kilę daug šios sporto šakos medalininkų, futbolas – Pietų Afrikoje, kuriai surengtas pasaulio čempionatas tapo tikru pasididžiavimu, maratonas – Nairobyje, o krepšinio turnyrai, įskaitant 3x3 formatą, – Lietuvoje?

Be abejo, tai būtų visai kitokios olimpinės žaidynės. Su tam tikrais vertybiniais praradimais TOK, kuriam olimpinės žaidynės yra it brangakmenis, vainikuojantis ketverių metų olimpinį ciklą.

Gali atrodyti, kad toks formatas pažeistų olimpinę dvasią suburti visus sportininkus į vieną šventę, bet gal būtų priešingai – tik skatintų didesnį lygybės jausmą. Žaidynės taptų prieinamos žmonėms, kurie niekada neturėjo galimybės belstis per pusę pasaulio, kad atsidurtų didžiausioje sporto šventėje.

30 iš 54 olimpinių žaidynių (56 proc.) buvo surengtos Europoje. Per 120 šiuolaikinių žaidynių metų Rio de Žaneiras tapo pirmuoju Pietų Amerikos miestu, priėmusiu olimpiados dalyvius. Afrika niekada to nedarė. Jei būtų šansų mažesnėms šalims organizuoti olimpines varžybas, žaidynės išties taptų globaliu renginiu. Olimpinė dvasia priartėtų prie žmonių, kurie neturėjo galimybės gyvai stebėti geriausių atletų pasirodymų.

Bet, žinoma, klausimas: ar tai vis dar būtų ta pati olimpinė dvasia?

PRIORITETAS – TVARIOS ŽAIDYNĖS

Dar vienas svarbus aspektas, kurio didžiųjų renginių organizatoriai šiandien tiesiog negali nepaisyti, – tvarumas. Tai yra siekiamybė, kad ir kokio formato žaidynės būtų. Bet galima įtarti, kad kooperuotas organizavimas skatintų mažesnį švaistymą.

Ekonomisto Andrew Zimbalisto, knygos „Circus Maximus“, kurioje kalbama apie ekonominę olimpinių žaidynių naštą ir naudą miestams organizatoriams, autoriaus tikinimu, per visą istoriją tik du miestai – Los Andželas ir Barselona – olimpines žaidynes išnaudojo miesto labui („made hosting the Olympics work for city“), nes beveik išvengė naujų sporto objektų statybų ir užpildė turėtas bazes.

Daugeliu kitų atvejų žaidynių šeimininkai pirmiausia užsikrauna finansinę naštą trūkstamai infrastruktūrai įrengti ir galiausiai susiduria su rimtais bazių užimtumo ir išlaikymo iššūkiais renginiui pasibaigus. Būtent šis veiksnys – kiek naujos infrastruktūros reikia – ir lemia ekonominę žaidynių naudą. Bet išlaikyti trijų dešim-

Londone Lietuvos krepšininkai grupės rungtynes žaidė netoli olimpinio kaimelio buvusioje laikinoje arenoje, kuri vėliau buvo nugriauta

Olimpinių kaimelių valgyklos – dabar visada būna laikini lengvų konstrukcijų statiniai

Olimpiniai kaimeliai tampa gyvenamaisiais rajonais

čių sporto šakų aukščiausio lygio bazes nėra taip paprasta.

Pavyzdžiui, Pekinas. „Paukščio lizdo“, 90 tūkst. vietų stadiono, pastatyto Pekino žaidynėms, išlaikymas kasmet atsieina 9,6 mln. eurų. „Vandens kube“ – baseine, kuriame Michaelas Phelpsas pagerino septynis pasaulio rekordus, – įsikūrė vandens pramogų parkas, bet jis vis tiek reikalauja 1,3 mln. eurų kasmet.

„TOK daug kalba apie sporto tvarumą. Apie tai, kad nebūtų tų milžiniškų statinių, paliekamų likimo valiai. Kad nebūtų daug kainuojančios pompastikos, kuri neatsiperka ir varo į finansinę duobę“, – sako D.Gudzinevičiūtė ir priduria, kad verčiau palaikytų siekius rengti kuo tvaresnes žaidynes, nei jas skaidyti.

„Gražusis Pekino stadionas merdi. Atėnuose naujai pastatyta šaudykla taip ir numirė. Bet Londono žaidynės jau nebuvo tokios nuostolingos, nes ten nestatė milžiniškų statinių. Šaudyklą pastatė miesto centre kaip laikiną, taip įrengė ir daugiau bazių. Baigėsi, viską surinko, iššlavė – ir vėl liko parkas. Einama link to, kad nebūtų beprasmių statybų“, – paaiškina LTOK vadovė.

PRESTIŽAS SVARBIAU NEI EKONOMINĖ NAUDA?

Tiesą sakant, vien kandidatavimas atsieina brangiai. Pavyzdžiui, Tokijas tam, kad parengtų paraišką ir laimėtų teisę rengti 2020 m. žaidynes, turėjo surinkti 66 mln. eurų biudžetą. Rio de Žaneirui sėkmingas kandidatavimas atsiėjo 79 mln., Londonui – 48 mln. eurų. Vengrai Budapešto paraiškai pateikti išleido 57 mln. eurų, bet teisės rengti 2024 m. žaidynes negavo. Italija nesėkmingam Romos mėginimui pas save prisikviesti 2020 m. olimpiadą išleido 53 mln. eurų, dar 24 mln. paleido vėjais rengdami paraišką 2024-ųjų žaidynėms. Čikagai kandidatavimas atsiėjo 62 mln. eurų, bet ji nusileido Rio.

Svarstant kandidatūras itin atsižvelgiama į vietos gyventojų palaikymą – tai vienas svarbiausių kriterijų. TOK jau po pradinio etapo atmeta bet kokią paraišką, neturinčią pakankamo palaikymo. Miestai ne visuomet tą užnugarį turi – gyventojų nepasitenkinimą gali kelti milžiniškos išlaidos ar tiesiog įprasto gyvenimo sutrikdymas, kaip nutiko Bostonui.

Jei žaidynės būtų skaidomos, organizatoriai pasidalytų išlaidas ir išvengtų didžiulio minuso. Kaip kad Vankuveris, kuris patyrė 1 mlrd. JAV dolerių nuostolių, surengęs 2010 m. žiemos žaidynes. Arba Atėnai, kuriems 2004 m. žaidynės pridarė 13 mlrd. eurų nuostolių ir tai įstūmė šalį į visišką ekonominę krizę. Pekino olimpinės žaidynės Kinijai kainavo 35 mlrd. eurų, o uždirbo, skaičiuojama, tik 148 mln. eurų.

ATVIRESNĖS DURYS MAŽESNĖMS ŠALIMS?

„Kol bus turtingų šalių, arba, tiksliau, valstybių, turinčių perdėtai ambicingų vadovų, konkuruojančių dėl teisės organizuoti žaidynes, tol olimpinės žaidynės išliks dabartinio modelio. Kai kurioms šalims žaidynių organizavimas tėra galios demonstravimas“, – sako M.Špokas.

D.Gudzinevičiūtė nelinkusi sutikti, kad dėl teisės rengti žaidynes varžosi tik didžiosios valstybės ar kad ši tendencija tik stiprės. Pavyzdžiui, organizuoti 2024 m. olimpiadą pretendavo ir Vengrija, kuri, pasak LTOK prezidentės, be reikalo nurašoma kaip maža šalis.

„Pagal gyventojų skaičių šalis nėra didelė, bet žvelgiant į infrastruktūrą ir sporto lygmenį ji ganėtinai aukštai. Jei bus laikomasi tendencijos trūkstamas bazes įrengti laikinam naudojimui, vengrai, net ir turėdami dabartinį sporto infrastruktūros lygį, puikiausiai galėtų surengti žaidynes, kurios atsipirktų“, – mano D.Gudzinevičiūtė.

O Lietuva? Latvija pretendavo į olimpines žaidynes, turėdama žiemos sporto infrastruktūrą. Ar Lietuva galėtų pretenduoti į dalį žaidynių, pavyzdžiui, krepšinio turnyrą, jei idėja žaidynes skaidyti įsibėgėtų?

„Įdirbį ir krepšinio infrastruktūrą turime, bet FIBA turnyrų kokybinis lygis taip pakilo, kad šiandien tik Vilniaus viešbučiai, ko gero, atitiktų tuos reikalavimus. Kaunas penkių žvaigždučių viešbučių neturi. Tiesa, olimpiečiai žaidynėse tokiomis sąlygomis ir negyvena“, – sako M.Špokas ir bando pasverti, pagal kieno kriterijus – FIBA ar TOK – tokį turnyrą reikėtų organizuoti.

„Mano atsakymas labai pesimistiškas: ne. Neturime nei bazių, nei organizacinių resursų. Iš tikrųjų pastaraisiais metais sporto padėtis Lietuvoje negerėjo. Gaila, kad tokia padėtis susiklostė ir dėl valstybės, tiksliau, valdininkų požiūrio bei veiksmų. Šiandien net Europos olimpinio festivalio, kurį organizavo gruzinai, bosniai, negalime surengti“, – sako D.Gudzinevičiūtė.

ŽAIDYNĖS NEIŠNYKS

COVID-19 pakeitė pasaulį, priversdamas užsidaryti, atsisakyti ir susimąstyti. Ir vis dar palikdamas nežinomybę dėl ateities. Tokijo olimpinės žaidynės atidėtos, bet kas toliau? Ar renginys, į kurį susirenka 10 tūkst. dalyvių ir šimtai tūkstančių žiūrovų, po pamokų, išmoktų per pandemiją, nereikalaus esminių pokyčių?

„Ar prieš pusę metų galėjome įsivaizduoti, kad olimpinės žaidynės bus nukeltos? Negalėjome. Kol liga nesuvaldyta, sunku spėlioti, – sako D.Gudzinevičiūtė. – Gal ramiai gyvensim, o gal apribojimai išliks. Viena žinau – sportas neišnyks nuo Žemės paviršiaus. Neįsivaizduoju ir pasaulio be olimpinių žaidynių. Jos tikrai įvyks. Kaip atrodys – tai kiti klausimai, į kuriuos kol kas neturime atsakymų.

Olimpinės žaidynės nuolat kinta – pradedant saugumu, susisiekimu, aptarnavimo technologijomis ir baigiant sporto rungtimis. Niekas vietoje nestovi. Bet ar jos turėtų būti iš esmės kitokios? Nemanau. Nemanau, kad olimpinės žaidynės artimiausiu metu galėtų kardinaliai keistis“, – sako LTOK prezidentė.

Susitikimas Vyriausybėje

SU PREMJERU – APIE SPORTO PROBLEMAS

Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis, švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius, viceministrė Kornelija Tiesnesytė susitiko su sporto bendruomenės atstovais ir aptarė sportininkų rengimo tobulinimo, pasirengimo tarptautiniam varžybų sezonui ir kitus klausimus.

Susitikime taip pat dalyvavo LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė, Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius, Nacionalinės sportininkų asociacijos prezidentas Justinas Kinderis ir irkluotojas, olimpinis vicečempionas Mindaugas Griškonis.

„Per šios Vyriausybės beveik ketverių metų darbo laikotarpį įvyko nemažai pokyčių ir naujovių keičiant, reformuojant sporto sistemą. Pavyko užtikrinti žymiai didesnį finansavimą sportui, paskatinti fizinį aktyvumą, gerinti infrastruktūrą. Labai svarbu, jog pavyko dėl viruso padarinių pratęsti valstybės stipendijų sportininkams mokėjimą. Norime ir toliau gerinti sąlygas sportininkams. Rengiantis olimpinėms, paralimpinėms žaidynėms išryškėjo problemų, kurias svarbu spręsti, siekiant geresnės sportininkų ir visos sporto sistemos ateities“, – sakė premjeras.

Susitikimo dalyviai aptarė sportininkų rengimo problemas, diskutuota dėl dabartinio finansavimo modelio ir kitų iššūkių. Sutarta tolesnes sporto plėtros kryptis bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos siūlomus pakeitimus artimiausiu metu aptarti su platesne sporto bendruomene.

ŽALA MAŽESNĖ NEI TIKĖTASI

Liepos 9 d. Vilniuje vyko LTOK vykdomojo komiteto posėdis, kuriame patvirtinta 2020 m. pirmojo pusmečio biudžeto vykdymo apyskaita.

Posėdyje dalyvavusi švietimo, mokslo ir sporto viceministrė Kornelija Tiesnesytė pristatė praėjusią savaitę Vyriausybėje aptartą sporto sistemos tobulinimo viziją, informavo apie numatomą sporto programų finansavimą, sportininkų rengimo sistemos tobulinimo planus, kalbėjo apie sporto objektų plėtros programą.

Liepos 8-ąją vykusiuose LTOK finansų ir ekonomikos komisijos bei Lietuvos olimpinio fondo (LOF) tarybos posėdžiuose buvo pristatytos ir VK tvirtinti pateiktos LTOK bei LOF pirmojo šių metų pusmečio biudžeto apyskaitos.

„Dar balandį situacija atrodė tragiškai, matėme didelių pavojaus ženklų. Baiminomės, kad biudžete gali atsiverti net 2 milijonų eurų skylė. Dabar matome, kad padėtis gerokai sušvelnėjo, o loterijų bilietų pardavimai, nuo kurių daug priklauso LTOK biudžetas, po truputį grįžta į prieš tai buvusias vėžes. Apibendrindamas galiu pasakyti, kad pirmojo pusmečio skaičiai atrodo patenkinamai“, – kalbėjo LTOK iždininkas Rimgaudas Balaiša.

Skaičiuojama, kad LTOK iš UAB „Olifėja“ gaunamos pajamos pirmąjį šių metų pusmetį sumažėjo apie 15 proc., t.y. 485 tūkst. eurų. Tai lėmė dėl koronaviruso pandemijos smukę UAB „Olifėja“ loterijos bilietų pardavimo rodikliai. Taip pat sumažėjo subsidijos, gaunamos iš Tarptautinio olimpinio komiteto bei Europos olimpinių komitetų asociacijos.

„Žinoma, kai kurias programas turėsime apkarpyti. Jau sumažinome LTOK direkcijos atlyginimus ir ūkinės veiklos išlaidas, tačiau sportininkai, federacijos, treneriai neturėtų nerimauti. Tai – mūsų prioritetas ir darysime viską, kad jie nenukentėtų“, – sakė LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė.

Posėdžio metu LOF direktorius Mantas Marcinkevičius pristatė fondo pirmojo pusmečio biudžeto vykdymo apyskaitą.

„Dar sunku pasakyti, kokio masto bus padariniai, realius skaičius matysime tik antroje metų pusėje. Šiemet mūsų rėmėjai ir partneriai savo įsipareigojimus įvykdys, todėl galime tikėtis, kad metinį planą pavyks įgyvendinti. Vis dėlto bendraudami su partneriais jaučiame daug neužtikrintumo dėl kitų metų. Niekas nėra tikras, kaip seksis“, – kalbėjo M.Marcinkevičius.

LTOK vykdomojo komiteto posėdyje taip pat dalyvavo LTOK garbės prezidentas Artūras Poviliūnas ir UAB „Olifėja“ generalinis direktorius Antanas Muraška.

ĮTEIKTI LTOK APDOVANOJIMAI

Liepos 9-ąją Lietuvos tautiniame olimpiniame komitete buvo pagerbti ir apdovanoti jubiliejus minintys sportui ir olimpizmui nusipelnę žmonės. Apdovanojimus jubiliatams įteikė olimpinė čempionė, LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė.

LTOK pirmojo laipsnio ženklu „Už nuopelnus“ apdovanotas Vladas Miškinis (80 metų) – daugkartinis Lietuvos imtynių čempionas, buvęs ilgametis Lietuvos imtynių federacijos generalinis sekretorius ir viceprezidentas. LTOK antrojo laipsnio ženklas „Už nuopelnus“ įteiktas Sanasarui Tamamianui (75 m.), buvusiam ilgamečiam Lietuvos sambo rinktinės nariui, tarptautinės kategorijos teisėjui, šalies nusipelniusiam treneriui.

LTOK prizu „Citius. Altius. Fortius“ apdovanoti: Jonas Sakalauskas (70 m.), buvęs ilgametis Lietuvos sambo imtynių federacijos viceprezidentas, buvęs Tarptautinės sambo federacijos propagavimo komisijos pirmininko pavaduotojas; Gintautas Vileita (70 m.), buvęs Kūno kultūros ir sporto komiteto sporto valdybos viršininkas bei Respublikinės aukštojo sportinio meistriškumo mokyklos direktorius, buvęs Lietuvos dziudo ir kuraš imtynių federacijų prezidentas bei LTOK narys; Aleksandras Laučenkovas (60 m.), ilgametis Panevėžio sporto centro bokso treneris, parengęs įvairaus amžiaus Lietuvos rinktinės narių; Piotras Prokofjevas (60 m.), ilgametis Panevėžio sporto centro bokso treneris, išugdęs ne vieną žinomą atletą.

Olimpinės žvaigždės įteiktos Irenai Jurevič (60 m.), Vilniaus sporto centro plaukimo trenerei, parengusiai ne vieną žinomą plaukiką ir talkinusiai olimpinei čempionei Laurai Asadauskaitei-Zadneprovskienei, bei Ritai Kondrotaitei (60 m.), Panevėžio „Žemynos“ progimnazijos plaukimo trenerei ir kūno kultūros mokytojai, išmokiusiai plaukti kelis šimtus vaikų. Garsiausias jos auklėtinis Darius Grigalionis dalyvavo net trejose olimpinėse žaidynėse – Atlantoje, Sidnėjuje ir Atėnuose.

LTOK medaliu „Už nuopelnus olimpizmui“ apdovanota Irena Vidžiūnienė (50 m.), Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos kūno kultūros mokytoja metodininkė, Lietuvos kūno kultūros mokytojų asociacijos narė, aktyviai dalyvaujanti olimpinio švietimo programose.

NUOTRAUKOJE: Jubiliatai ir D.Gudzinevičiūtė po apdovanojimų

TRADICINIS KREPŠINIO TURNYRAS

Tarptautinės sporto žurnalistų dienos išvakarėse, birželio 30-ąją, Vilniuje vyko tradicinis krepšinio turnyras tarp Seimo, Lietuvos sporto žurnalistų federacijos (LSŽF) ir „Perlo“ veteranų komandų. Varžybos kasmet vykdavo gegužės 7-ąją – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, tačiau šiemet dėl koronaviruso pandemijos renginį teko nukelti.

„Šio turnyro tikslas – ne laimėti bet kokia kaina, bet bendrauti ir gerai praleisti laiką. Smagu matyti, kaip varžovai po pražangos paduoda vienas kitam ranką, o komandos stengiasi, kad visi nariai pasirodytų aikštelėje. Šis renginys įkūnija olimpines pagarbos ir draugystės vertybes. Tai graži tradicija, kurią stengiamės puoselėti“, – sakė LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė.

Seimo ekipai atstovavo parlamentarai Ramūnas Karbauskis, Andrius Kupčinskas, Jonas Jarutis, Andrius Mazuronis, Gediminas Vasiliauskas, Audrys Šimas, Jonas Liesys. Žurnalistų komandos garbę gynė Aurimas Tamulionis, Rytis Sabas, Rytis Kazlauskas, Julius Bliūdžius, Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas Dainius Radzevičius ir kiti. „Perlo“ veteranų ekipai atstovavo olimpinis čempionas Romas Ubartas, Lietuvos krepšinio lygos generalinis direktorius Romualdas Brazauskas, žinomas krepšinio treneris Mindaugas Lukošius, Gimnastikos federacijos generalinis sekretorius Algimantas Prunskas ir kiti garsūs vyrai.

Abu varžovus įveikė „Perlas“ – 41:38 pranoko žurnalistus ir 33:18 – Seimo ekipą. Seimo atstovus įveikė ir žurnalistai – 37:28. Kiekviename mače buvo žaidžiami du kėliniai po 10 minučių.

Turnyro dalyvius LTOK ir LSŽF suvenyrais apdovanojo LTOK prezidentė D.Gudzinevičiūtė ir LSŽF prezidentas Tautvydas Vencevičius.

„TAUTIŠKA GIESMĖ“ – PO OLIMPINIAIS ŽIEDAIS

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto darbuotojai liepos 6 dieną kartu su lietuviais visame pasaulyje „Tautišką giesmę“ giedojo po olimpiniais žiedais prie LTOK būstinės.

„Kaskart olimpinėse žaidynėse girdint Lietuvos himną apima nepaprastas vienybės ir pasididžiavimo jausmas. Mums, sporto bendruomenės atstovams, „Tautiška giesmė“ turi ypatingą reikšmę, todėl LTOK kolektyvas jau ne vienerius metus liepos 6-osios vakarą praleidžia kartu giedodamas valstybės himną“, – sakė LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė.

NUKELTOS IR JAUNIMO ŽAIDYNĖS

Senegalas ir Tarptautinis olimpinis komitetas bendru susitarimu nusprendė 2022 m. Dakare turėjusias vykti jaunimo vasaros olimpines žaidynes perkelti į 2026-uosius.

Žaidynių „Dakaras 2022“ nukėlimas leis tiek TOK, tiek nacionaliniams olimpiniams komitetams, tiek tarptautinėms federacijoms geriau susiplanuoti savo renginius, kurių organizavimą itin paveikė 2020 m. Tokijo olimpinių žaidynių perkėlimas į 2021-uosius, visų kitų didžiųjų pasaulinių sporto renginių nukėlimas ir pasaulinės sveikatos krizės sukeltos finansinės pasekmės.

Šis sprendimas suteiks galimybę Senegalui tęsti tinkamą pasirengimą jaunimo olimpinėms žaidynėms – pirmajam istorijoje olimpiniam renginiui Afrikos žemyne.

Pasiūlymą žaidynes perkelti į 2026 m. pasiūlė Senegalo prezidentas Macky Sallas, po plačių diskusijų jį priėmė TOK prezidentas Thomas Bachas, o liepos 15-ąją sprendimas buvo patvirtintas TOK vykdomajame komitete.

PIRMOJI PERPLAUKĖ LAMANŠĄ

PASIEKĘ GRAŽIŲ LAIMĖJIMŲ OLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE, BAIGĘ SPORTUOTI OLIMPIEČIAI NERETAI TAMPA GARSENYBĖMIS IR UŽ STADIONŲ AR AIKŠTYNŲ RIBŲ. ŠIS PASAKOJIMAS – APIE KELETĄ JŲ.

VYTAUTAS RUZGINAS

Didžiosios Britanijos olimpietis Philipas Johnas Bakeris (1889–1982) tris kartus atstovavo savo šaliai vasaros olimpinių žaidynių (1912, 1920, 1924 m.) lengvosios atletikos varžybose. 1920 m. Antverpeno žaidynėse jis buvo savo šalies komandos kapitonas. P.J.Bakeris, šiek tiek nusileidęs komandos draugui Albertui Hillui, iškovojo 1500 m bėgimo rungties sidabro medalį.

1926 m. P.J.Bakeris pailgino savo pavardę, prisidėdamas ir žmonos, bei tapo Philipu Johnu Noeliu-Bakeriu. Baigęs sportinę karjerą, jis profesoriavo Londono universitete. Vėliau buvo išrinktas į vadovaujančius valdžios organus. P.J.Noelis-Bakeris garsėjo kaip puikus politikas, jo sritys – taikos ir nusiginklavimo. 1959 m. jis buvo apdovanotas Nobelio taikos premija, 1960 m. pelnė Alberto Schweitzerio prizą.

Turėdamas daug darbo ir visuomeninių įpareigojimų, neužmiršo ir sporto. Jis buvo atsakingas už 1948 m. Londono olimpinių žaidynių organizavimą. Didžiosios Britanijos olimpiniame judėjime aktyviai dalyvavo iki 1982-ųjų – savo gyvenimo pabaigos. Tai vienintelis olimpietis, įvertintas Nobelio taikos premija.

Kitas garsus olimpietis – generolas George'as Smithas Pattonas (1885–1945). Šiuolaikinė penkiakovė pirmą kartą buvo įtraukta į 1912 m. Stokholmo vasaros olimpinių žaidynių programą. Iš pradžių šiose varžybose galėjo dalyvauti tik karininkai, tarnaujantys kariuomenėje. Stokholme visą nugalėtojų pjedestalą užėmė Švedijos kariškiai. Favoritu laikytas JAV jaunasis karininkas G.S.Pattonas buvo gerai pasirengęs varžyboms. Po keturių sėkmingų rungčių atrodė, kad jis iškovos auksą. Beliko šaudymo rungtis, kurią amerikietis tikėjosi laimėti. Jis šaudė ramiai. Po šaudymo rungties švedų teisėjai nusprendė, kad vienas šūvis nepataikė į taikinį.

G.C.Ederle

JAV komandos vadovybė pareiškė protestą argumentuodama, kad vienas šūvis preciziškai perskrodė taikinį prieš tai šautos kulkos vietoje. Vis dėlto protestas buvo atmestas ir galutinėje įskaitoje G.S.Pattonas užėmė tik penktą vietą. Nuoskaudą dėl neteisybės jis jautė visą gyvenimą. Antrojo pasaulinio karo metais G.S.Pattonas pasižymėjo kaip išmintingas generolas, vadovavęs amerikiečių tankų armijai kovoje su vokiečiais. 1945 m. žuvo autokatastrofoje.

JAV plaukiko Adolpho Kieferio (1918–2017) vardas siejamas su įspūdingomis olimpinio sporto ir vandens sporto įrenginių pramonės aukštumomis. 1935 m. šešiolikmetis A.Kieferis moksleivių plaukimo čempionate pagerino pasaulio rekordą, 100 jardų įveikdamas per 59,8 sek. Po metų Berlyno olimpinėse žaidynėse A.Kieferis laimėjo 100 m nugara plaukimo aukso medalį ir pasiekė olimpinį rekordą, kuris buvo pagerintas tik po 20 metų. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, jis tarnavo JAV kariniame laivyne. 1944 m. A.Kieferis amerikiečių kariniam laivynui parengė apie 13 tūkst. plaukimo instruktorių.

1947 m. buvo įkurta prekybos organizacija „Adolph Kiefer and Co", kuri aprūpindavo plaukimo baseinus visa įranga, o plaukikus – modernia apranga. A.Kieferis tapo didžiausiu plaukimo baseinų naujovių ir plaukikų aprangos madų diktatoriumi. 1948 m. Londono olimpinėse žaidynėse A.Kieferis JAV plaukimo rinktinę aprengė nailonine apranga. 1996 m.

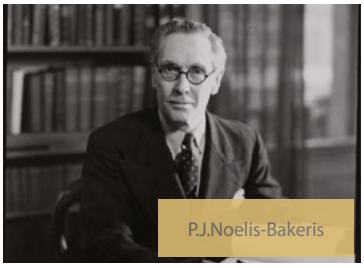
P.J.Noelis-Bakeris

G.S.Pattonas

Atlantoje amerikiečių plaukikai vilkėjo specialius „Fast-Skin" plaukimo kostiumus, kurių medžiaga buvo pagaminta imituojant ryklio odą. Už savo pasiekimus 1961 m. A.Kieferis įrašytas į Tarptautinę plaukimo šlovės galeriją. Jis mirė 2017 m.

Gertrude Caroline Ederle gimė 1905 m. Niujorke. Vaikystėje išmokusi plaukti, 1919 m. Indianapolyje pasiekė 800 m laisvuoju stiliumi pasaulio rekordą. Tai buvo jauniausia pasaulio rekordininkė. Per savo karjerą pasiekė įvairių distancijų devynis pasaulio rekordus. 1924 m. Paryžiaus olimpinėse žaidynėse ji iškovojo tris medalius – aukso ir du bronzos. Na, o 1926 m. rugpjūčio 6-ąją tapo pirmąja moterimi, perplaukusia Lamanšo sąsiaurį (per 14 val. ir 39 min.). 1965 m. G.C.Ederle įtraukta į Tarptautinį moterų šlovės sąrašą. Ji mirė 2003 m.

Būtina pasakyti, kad ir Lietuvoje ne vienas olimpinių žaidynių čempionas bei prizininkas po sportinės karjeros pabaigos tapo garsiu visuomenės veikėju, politiku, užėmė aukštas pareigas valstybės tarnyboje.

—medicinos klinika, siekiantiems tiksliau

„LTeam LAB“ – oficialus Lietuvos olimpinės komandos sveikatos ir fizinės būklės įvertinimo, fizinio parengtumo stebėjimo partneris.

Sporto medicinos, mokslo ir tyrimų laboratorija, esanti „Affidea klinika“ patalpose, įkurta bendradarbiaujant su Lietuvos tautiniu olimpiniu komitetu. Tai – pirma tokia laboratorija šalyje, skirta visiems – nuo sporto entuziastų iki olimpinės rinktinės narių!

affidea klinika

LTeam

LAB

Justinas Kinderis
Šiuolaikinė penkiakovė

Konstitucijos pr. 15, Vilnius | tel. 1811

PIRMOJI LIETUVOJE

impuls

PRISIJAUKINKITE VANDENĮ

8 + 2 PAMOKOS

Išmokite plaukti su IMPULS. Įsigykite 8 pamokas mažose grupėse ir dar 2 padovanosime. Pasiūlymas galioja visuose IMPULS klubuose su baseinu.